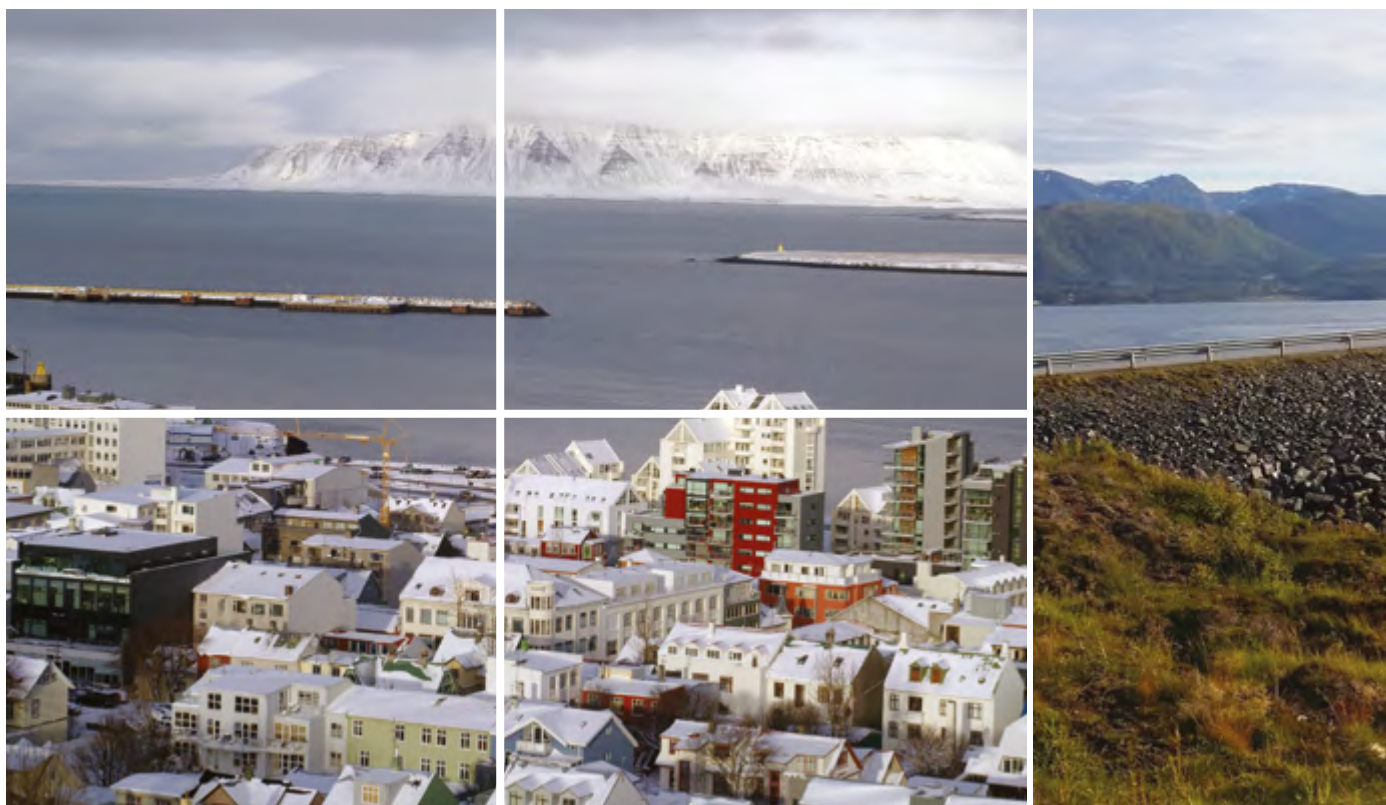

POLSKO-SKANDYNAWSKA WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA

*Inwestycje, wymiana handlowa
i skandynawscy inwestorzy w Polsce*

Patronat Honorowy

Spis treści

Wstęp	5
Polsko-skandynawska współpraca gospodarcza	
- kluczowe dane	7
1. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) w Polsce	8
Polska jako miejsce lokalizacji inwestycji	8
Napływ BIZ do Polski	9
Kraje pochodzenia głównych inwestorów zagranicznych w Polsce	11
2. Skandynawskie inwestycje bezpośrednie w Polsce	14
Inwestycje skandynawskie w latach 2003-2012	14
Inwestycje duńskie	15
Inwestycje fińskie	17
Inwestycje norweskie	19

Inwestycje szwedzkie	21
Współpraca inwestycyjna z Islandią oraz krajami bałtyckimi - Łotwą, Litwą i Estonią	23
3. Polsko-skandynawskie relacje gospodarcze	24
Przedsiębiorstwa z kapitałem skandynawskim w Polsce	24
Skandynawia na tle pozostałych partnerów handlowych Polski	26
Współpraca gospodarcza Polski ze Skandynawią w latach 2005-2015	27
Wymiana handlowa z państwami skandynawskimi	29
Wymiana handlowa z Islandią i Państwami Bałtyckimi	41
Dodatkowe informacje	46
Bibliografia	46

Wstęp

Oddajemy w Państwa ręce publikację, w której prezentujemy najaktualniejsze dostępne dane pokazujące skalę skandynawskich inwestycji w Polsce oraz wymiany handlowej pomiędzy Polską a krajami skandynawskimi – Danią, Finlandią, Norwegią i Szwecją. Materiał uzupełniony został danymi dotyczącymi współpracy gospodarczej z Islandią, Estonią, Łotwą oraz Litwą, ponieważ członkami Skandynawsko-Polskiej Izby Gospodarczej są również firmy wywodzące się z tych krajów.

Skandynawscy przedsiębiorcy są od lat związani z Polską i przyczyniają się do umacniania jej gospodarczych fundamentów. Inwestycje zrealizowane przez skandynawskich inwestorów na koniec 2014 r. wyniosły 10,2 mld EUR, co plasuje firmy wywodzące się z tych krajów na szóstym miejscu wśród najważniejszych inwestorów zagranicznych w Polsce.

Skandynawscy inwestorzy zrzeszeni w Izbie dbają o przeniesienie dobrych praktyk swoich firm na polski grunt – zatrudniają pracowników na umowy o pracę, wprowadzają pracownicze plany emerytalne czy opiekę medyczną. Skandynawskie firmy, których zarejestrowanych jest w Polsce ponad dwa tysiące, w pełni włączyły się w krwiobieg polskiej gospodarki, stanowiąc jej nieodłączny i ważny element.

Z drugiej strony, kraje skandynawskie są także dla Polski ważnym partnerem eksportowym, a poziom wymiany handlowej wzrasta z roku na rok.

Mamy nadzieję, że niniejsza publikacja oraz przedstawione w niej dane spotkają się z Państwa zainteresowaniem.

Carsten Nilsen
Przewodniczący

Agnieszka Kowalcze
Dyrektor

„My tu już jesteśmy u siebie i nigdzie nie zamierzamy się ruszać”, powiedział mi kiedyś jeden z założycieli Poldanoru, firmy, która na polskim rynku była prekursorem w dziedzinie biogazu, a pewnie i dzisiaj pozostaje niedoścignionym wzorem efektywności. Zaczęło się od biznesu, ale grupa przyszłów z Danii szybko wrosła w lokalną społeczność, dodając jej barw wielokulturowości.

Tak szybkie zaadaptowanie się do polskich realiów wynika oczywiście w znacznym stopniu z otwartości Polski na zagraniczny biznes. Ale duża w tym zasługa samych Skandynawów, co potwierdzają specjaliści PAliiZ obsługujący inwestorów zagranicznych. „Szwedzi to jedni z moich ulubionych inwestorów. Szybko adaptują się do nowych warunków, a przede wszystkim są bardzo konkretni, dobrze zorganizowani i traktują wszystkich po partnersku”, stwierdził Michał Szaraniec z Departamentu Inwestycji Zagranicznych PAliiZ.

Poza emblematyczną Ikeą czy Nokią, relacje gospodarcze między Polską a Skandynawią rozwijają się na wielu poziomach: od szybko powstających centrów usług wspólnych po małe rodzinne biznesy. Polska, a szczególnie Pomorze, jest też chętnie wybierana przez szwedzkich i norweskich studentów, którzy należą do pierwszej piątki najliczniejszych grup obcokrajowców na polskich uczelniach. Chwalą ofertę dydaktyczną i wykładowców, ale również warunki życia w Trójmieście. Wystawiają nam w swoich krajach pozytywną ocenę, łamią stereotypy i przybliżają nasz kraj (ze Sztokholmu do Gdańska można dolecieć w niewiele ponad godzinę).

Wiedza Skandynawów o Polsce wzrasta, czego rezultatem jest odkrywanie kolejnych, poza Pomorzem, regionów naszego kraju. Duńska firma budowlana Skamol zdecydowała się na zakład w Opolu, BL Stream z Finlandii działa w Lublinie, a norweska firma Schibsted ma centrum IT w Krakowie. Te przykłady potwierdzają, że inwestorzy z północy Europy czują się w Polsce coraz pewniej.

Szwecja, Norwegia, Dania, Finlandia to kraje o odrębnych, bogatych kulturach, jednak można znaleźć wiele cech, które je łączą, zwłaszcza w kontekście biznesu. Na przykład strategiczne i perspektywiczne myślenie oraz umiejętność współpracy pod wspólnym szyldem. Efekt? Skandynawskie klastry wysokich technologii, czy powstała w krótkim czasie, ale za to kompleksowa strategia przyciągania inwestycji do Norwegii - rozwiązania budzące podziw i wolę naśladowania.

Bartłomiej Pawlak
Prezes PAliiZ

Polsko-skandynawska współpraca gospodarcza – kluczowe dane

10,2 mld EUR

wynosi stan **skandynawskich** kapitałów zainwestowanych z tytułu BIZ na koniec 2014 r.

W Polsce jest zarejestrowanych

spółek z udziałem kapitału skandynawskiego.

2167

...i reprezentują

kapitału zagranicznego w Polsce.

8,3%

Spółki skandynawskie stanowią

pod względem liczebności grupę firm zagranicznych...

5

W ciągu ostatnich 10 lat liczba spółek z udziałem kapitału skandynawskiego w Polsce wzrosła o

37%

W 2014 roku Skandynawia była dla Polski kierunkiem eksportowym

2

Skandynawia jest dla Polski kierunkiem w kategoriach wolumenu importowanych towarów

5

20,6 mld EUR

to poziom wymiany handlowej ze Skandynawią w 2014 roku

Według wstępnych danych za 2015 rok, obroty handlowe Polski ze Szwecją po raz pierwszy przekroczyły kwotę

8 mld EUR

Firmy ze Skandynawii są na

6 miejscu wśród najważniejszych inwestorów zagranicznych w Polsce z udziałem

6% w ogólnej wartości BIZ na koniec 2014 r.

Rekordowy napływ inwestycji ze Skandynawii

w kwocie **3,2** mld EUR miał miejsce w 2011 roku.

W 2014 roku największą stopę reinwestycji zysków z BIZ rzędu **72%** odnotowano w przypadku inwestorów szwedzkich.

1. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) w Polsce

Polska jako miejsce lokalizacji inwestycji

Znaczenie Polski jako miejsca lokalizacji bezpośrednich inwestycji zagranicznych zdecydowanie wzrosło w ostatnich latach. Duży wewnętrzny rynek, stabilna sytuacja gospodarczo-polityczna oraz

dogodna lokalizacja na mapie Europy to jedne z najważniejszych czynników, które sprawiły, że firmy decydowały się zainwestować właśnie w Polsce, a pozytywne doświadczenia obecnych już inwestorów przynosiły kolejne decyzje inwestycyjne. Inwestorzy zagraniczni doceniają także potencjał polskich pracowników, ich umiejętności i zmotywowanie. Dobrze wykształceni absolwenci, którzy co roku opuszczają mury polskich uniwersytetów, to także istotny czynnik, dla którego inwestorzy - zwłaszcza z prężnie rozwijającego się sektora usług dla biznesu - decydują się inwestować w Polsce.

Ten stan rzeczy znajduje swoje odzwierciedlenie w licznych międzynarodowych rankingach. W ostatnim rankingu *Doing Business 2016*, opublikowanym przez Bank Światowy, który ocenia warunki do prowadzenia biznesu, Polska znalazła

się na 25. miejscu wśród 189 gospodarek świata, co jest jak do tej pory najlepszym wynikiem Polski w tym rankingu. W 2014 r. Polska zaklasyfikowała się także do światowej czołówki państw, w których lokowane są inwestycje o największej wartości, zajmując 20. miejsce w rankingu *UNCTAD Top 20*¹. Z kolei w przygotowywanym przez Światowe Forum Ekonomiczne rankingu konkurencyjności państw - *Global Competitiveness Index 2014-2015* - Polska zajmuje 43. miejsce na 144 państwa uwzględnione w badaniu. Polska otrzymała dobre wyniki w obszarze zdrowia i edukacji oraz środowiska makroekonomicznego, ale niestety niskie noty w obszarze dotyczącym innowacyjności.

Z najnowszej ankiety koniunkturalnej, przeprowadzonej na początku 2016 roku wśród inwestorów zagranicznych w Polsce przez grupę 13 bilateralnych izb gospodarczych wynika, że Polska utrzymuje swoją pozycję lidera w Europie Środkowo-Wschodniej². Niemal wszyscy przedsiębiorcy pozytywnie

¹ Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce w 2014 r., Raport Ministerstwa Rozwoju, marzec 2016.

² Badanie zostało przeprowadzone wśród 351 firm zrzeszonych w następujących Izbach: amerykańskiej, belgijskiej, brytyjskiej, francuskiej, hiszpańskiej, irlandzkiej, kanadyjskiej, niemieckiej, niderlandzkiej, portugalskiej, skandynawskiej, szwajcarskiej i włoskiej.

ocenili obecny stan polskiej gospodarki. Natomiast relatywnie nisko, w porównaniu z poprzednimi latami, oceniono stabilność polityczną i społeczną kraju oraz przewidywalność polityki gospodarczej. Znacznie spadł odsetek zwolenników wprowadzenia wspólnej waluty europejskiej w Polsce (41,3% ankietowanych, spadek o 16,7% w porównaniu z poprzednim rokiem). Ocenę przeprowadzono w oparciu o 21 czynników determinujących atrakcyjność Polski w opinii inwestorów. Po raz kolejny ankietowane firmy najwyżej oceniły Polskę za członkostwo w Unii Europejskiej, a także szeroko rozumiane kwalifikacje kadr, w tym jakość kształcenia akademickiego, produktywność i zmotywowanie pracowników.

Wśród badanych firm skandynawskich³ zdecydowana większość ponownie wybrałaby Polskę jako miejsce lokalizacji inwestycji (93%). Inwestorzy skandynawscy uczestniczący w badaniu jako najważniejsze wyzwanie dla polityki gospodarczej Polski wskazują poprawę efektywności administracji państwowej i kontrolę jej kosztów. Podobnie jak pozostali inwestorzy zagraniczni, firmy skandynawskie biorące udział w badaniu oceniają obecną sytuację gospodarczą Polski jako dobrą lub satysfakcjonującą. Podobne odpowiedzi udzielono także oceniając perspektywy rozwoju gospodarczego na kolejne lata – około 50% uważa, że sytuacja się nie zmieni, natomiast pozostałe 30% szacuje, że kondycja polskiej gospodarki ulegnie pogorszeniu. Około 55% badanych skandynawskich firm przewiduje wzrost liczby pracowników w tym roku.

Polska jest jedną z największych gospodarek w UE (zdecydowanie największą w regionie CEE), co wraz realnymi perspektywami utrzymania wysokiej dynamiki PKB i wydajności pracy będzie przyciągać bezpośrednie inwestycje zagraniczne. Zwiększona w ostatnim czasie niepewność polityczna nie przystania takich mocnych stron kraju jak jeden z najniższych w UE poziomów zadłużenia (zarówno publicznego, jak i prywatnego), zdrowy sektor finansowy, konserwatywna polityka pieniężna i niedowartościowany kurs złotego. Największym wyzwaniem są negatywne tendencje demograficzne, które są jednak łagodzone przez masowy napływ imigracji z Ukrainy, co pozwala utrzymać w ryzach koszty pracy. Jednocześnie warto zwrócić uwagę na znaczny wzrost polskich bezpośrednich inwestycji za granicą, w tym w najbardziej rozwiniętych gospodarkach.

Piotr Bujak, Główny Ekonomista, PKO Bank Polski

Napływ BIZ do Polski

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne odgrywają istotną rolę w rozwoju gospodarczym Polski. Na ich podstawie można budować długofalowe, bezpośrednie i stabilne związki pomiędzy poszczególnymi gospodarkami. Ponadto, wraz z napływem tego rodzaju inwestycji, wzmacniany jest transfer

³ W badaniu wzięło udział około 30 inwestorów skandynawskich.

wiedzy i technologii, co sprzyja budowaniu innowacyjności. Mimo różnych zawirowań w napływie BIZ do Polski w ciągu ostatnich lat, Polska nadal pozostaje dla inwestorów jednym z najbardziej atrakcyjnych miejsc do lokalizacji tego typu inwestycji, zarówno w perspektywie europejskiej, jak i globalnej.

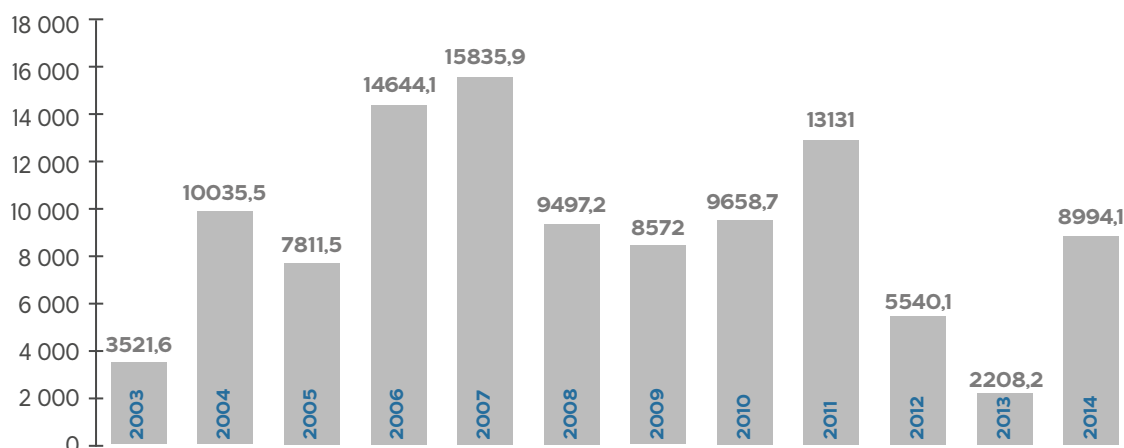
Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej okres największego napływu BIZ to bez wątpienia lata 2006-2007 oraz rok 2011. Znaczący napływ odnotowano także na początku badanego okresu, tj. w 2004 roku. Lata 2006-2007 były jednym z najlepszych okresów dla polskiej gospodarki – charakteryzowały się wysokim wzrostem gospodarczym, wzrostem obrotów handlowych, poziomu konsumpcji oraz optymizmem inwestorów. Dotkliwy okazał się rok 2009, jednakże analizując badany okres jeszcze większy spadek napływu BIZ zanotowano trzy lata temu – w 2013 r., gdy kwota netto napływu inwestycji bezpośrednich do Polski wyniosła 2,208 mln EUR. Składały się na nią reinwestowane zyski w kwocie 4,124 mln EUR, napływ pozostałego kapitału, czyli różnych instrumentów dłużnych wynoszący 3,531 mln EUR netto i wycofanie udziałów kapitałowych na kwotę -5,447 mln EUR, związanych głównie z transakcjami podmiotów specjalnego przeznaczenia⁴. Z danych NBP wynika, że rok 2013 był rokiem najniższego napływu inwestycji bezpośrednich do Polski od ponad dziesięciu lat. W 2014 roku napływ BIZ do Polski został odbudowany do poziomu ok. 9,0 mld EUR (udziały kapitałowe w kwocie 1,7 mld EUR, reinwestowane zyski 6,0 mld EUR i pozostały kapitał 1,3 mld EUR). Oprócz zjawiska kapitału w tranzycie, wpływ na niski napływ BIZ do Polski w 2013 r. miała także sprzedaż udziałów kapitałowych w sektorze bankowym zagranicznym inwestorom portfelowym oraz ograniczenie działalności przez niektóre holdingi finansowe i wycofanie udziałów kapitałowych zagranicznych inwestorów, a także spowolnienie gospodarek krajów Unii Europejskiej⁵.

⁴ *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2013 r.*, raport roczny NBP. Transakcje te definiuje się jako zjawisko, które polega na odnotowywaniu napływu środków z zagranicy, które powiększają kapitał udziałowy podmiotów specjalnego przeznaczenia, a następnie środki te są przekazywane przez te podmioty do zagranicznych oddziałów lub spółek zależnych poza granicami danego kraju. Transakcje te nie mają zatem wpływu na krajową produkcję i zatrudnienie.

⁵ *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2013 r.*, raport roczny NBP.

Stosunkowo duża zmienność wartości transakcji z tytułu zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Polsce w poszczególnych latach wynika także z pojawiających się w niektórych okresach jednostkowych transakcji o stosunkowo dużych wartościach. W 2014 roku do tego typu transakcji można zaliczyć nabycie przez polski bank PKO BP polskich aktywów szwedzkiego banku Nordea i sfinalizowanie transakcji połączenia spółki Polkomtel ze spółką Cyfrowy Polsat⁶.

Wykres 1. Transakcje z tytułu zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Polsce w latach 2003-2014 (netto), mln EUR, dane NBP⁷.

W 2015 r. Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiZ) prowadziła 56 projektów inwestycyjnych o wartości 766,9 mln EUR, które przyniosły zatrudnienie w liczbie 9,098 nowych miejsc pracy. Najwięcej projektów zakończono przy wsparciu PAIiZ w obszarze badawczo-rozwojowym (14 inwestycji o łącznej wartości 62 mln EUR, które docelowo stworzą 969 miejsc pracy), motoryzacyjnym (12 projektów, 158 mln EUR, 1,858 miejsc pracy) oraz licznym łącznie sektorze nowoczesnych usług dla biznesu i ICT (10 projektów, 28,6 mln EUR, 3,790 miejsc pracy)⁸. W kwietniu 2016 roku Agencja prowadziła 179 inwestycji o wartości około 3,7 mld EUR, dzięki którym może zostać stworzonych ponad 40 tys. miejsc pracy⁹.

Kraje pochodzenia głównych inwestorów zagranicznych w Polsce

Zdecydowana większość BIZ napływa do Polski z krajów Unii Europejskiej. Poza Europą, ważnym inwestorem są też Stany Zjednoczone, w ostatnich latach również Japonia oraz Korea Południowa.

Z ogólnej kwoty 171,7 mld EUR, jaką zainwestowano w Polsce do końca 2014 r., 91,5% kapitału pochodziło z krajów Unii Europejskiej. Najwyższe zobowiązania występują w stosunku do inwestorów

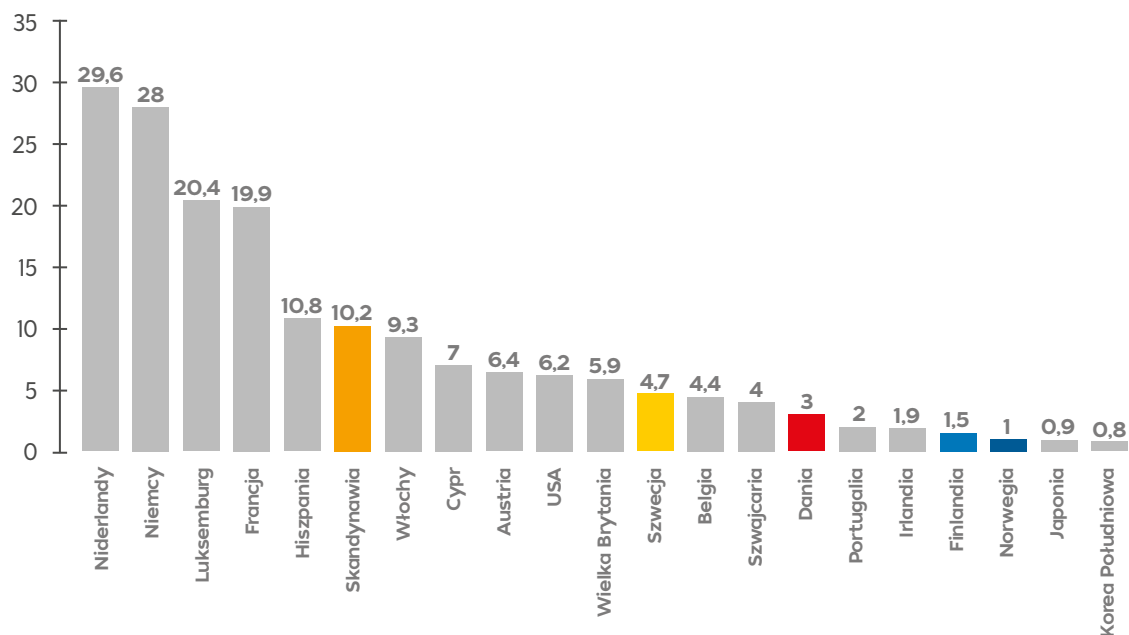
⁶ Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2014 r., raport roczny NBP.

⁷ Od 2013 roku informacja o zagranicznych inwestycjach bezpośrednich w Polsce jest przygotowywana przez Narodowy Bank Polski w oparciu o nowe standardy OECD dotyczące sporządzania statystyki inwestycji bezpośrednich. Zawarte na wykresie nr 1 dane historyczne zostały przeliczone przez NBP według obecnie obowiązującej metodyki, w związku z tym prezentowane w szeregach czasowych dane na tym wykresie są porównywalne.

⁸ 2015 rok w inwestycjach PAIiZ, notatka prasowa: http://www.paiz.gov.pl/20151229/podsumowanie_2015#

⁹ Komunikat PAIiZ, 6 kwietnia 2016 r.

pochodzących z Niderlandów (29,6 mld EUR), Niemiec (28 mld EUR), Luksemburga (20,4 mld EUR). Zobowiązania Polski z tytułu bezpośrednich inwestycji wobec inwestorów pochodzących ze Skandynawii na koniec 2014 r. to ponad 10 mld EUR, co daje tym krajom łącznie szóstą pozycję wśród najważniejszych inwestorów zagranicznych w Polsce. Wszystkie kraje skandynawskie znajdują się w pierwszej dwudziestce najważniejszych inwestorów zagranicznych w Polsce, a zainwestowane przez nie kwoty do końca 2014 roku to kolejno - 4,7 mld EUR inwestycji dokonanych przez firmy szwedzkie; 3 mld EUR - firmy duńskie, 1,5 mld EUR - firmy fińskie i 1 mld EUR to stan zobowiązań Polski wobec inwestorów z Norwegii. Inwestorzy ze Skandynawii reprezentują zatem 6% kapitału ogółem zainwestowanego w Polsce w ramach BIZ do końca 2014 r.

Wykres 2. Stan zobowiązań Polski z tytułu BIZ na koniec 2014 r. - główni inwestorzy, mld EUR, dane NBP.

W 2014 r. Polska odnotowała napływ BIZ o wartości 9 mld EUR, z czego największy udział w napływie odnotowano z podmiotów pochodzących z Luksemburga, Niderlandów i Francji. W 2013 roku najwięcej z tytułu BIZ zainwestowały w Polsce firmy z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Austrii i Belgii. W ostatnich trzech latach istotny wpływ na ogólną wartość inwestycji ze Skandynawii miała ujemna wartość inwestycji ze Szwecji¹⁰, jednak w 2013 i w 2014 roku znaczące kwoty zainwestowały w Polsce firmy pochodzące z Danii i Norwegii. W 2013 roku napływ norweskich BIZ na poziomie 248,1 mln EUR dał Norwegii pozycję 8. największego inwestora w Polsce, natomiast w 2014 roku napływ inwestycji z kwocie 153 mln EUR uplasowało wtedy Danię na 11. miejscu wśród największych inwestorów zagranicznych w Polsce.

¹⁰ Szczegółowe informacje na temat ujemnej wartości inwestycji ze Szwecji znajdują się w dalszej części raportu. W 2014 roku taki stan rzeczy był m.in. efektem zakupu aktywów szwedzkiego banku Nordea przez PKO BP.

Napływ BIZ do Polski w latach 2013 i 2014, główni inwestorzy, mln EUR.

Kraj pochodzenia	napływ w 2013	napływ w 2014
Austria	790,7	-899,7
Belgia	753,9	1136,7
Francja	524,4	1180,5
Hiszpania	132,7	410,7
Luksemburg	-2082,2	3814,3
Niderlandy	-449,8	3460,9
Niemcy	2 019,8	632,1
Stany Zjednoczone	200,3	-610,7
Wielka Brytania	3539,8	-677,6
Włochy	-478,8	179,3
Dania	-277,3	153
Finlandia	108,2	-10,1
Norwegia	248,1	63,9
Szwecja	-247,9	-858,9
Skandynawia ogółem	-168,9	-652,1

Dane NBP.

Wszystkie kraje
skandynawskie
znajdują się w pierwszej
dwudziestce
największych
inwestorów
zagranicznych w Polsce.

2. Skandynawskie inwestycje bezpośrednie w Polsce

Inwestycje skandynawskie w latach 2003-2012

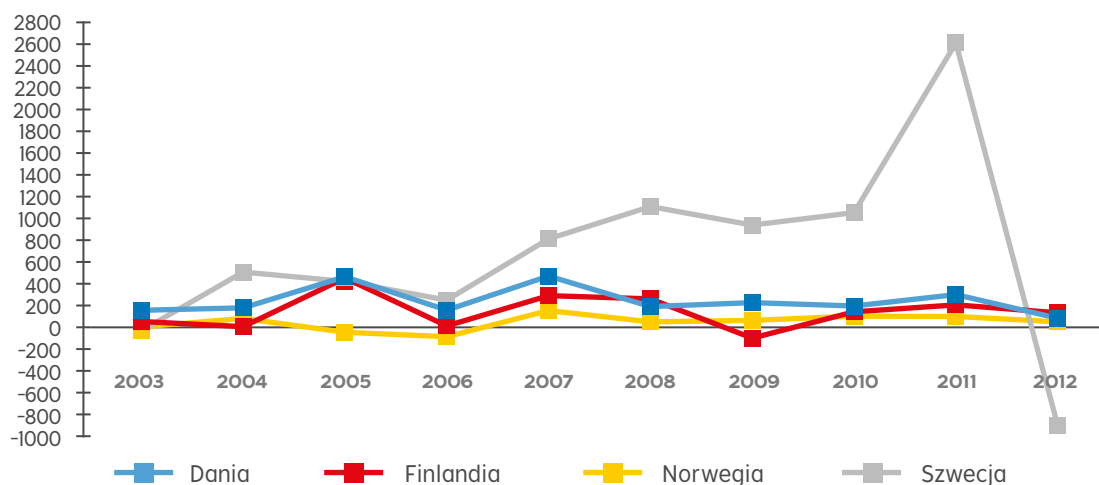
Aktywność inwestycyjna firm skandynawskich w Polsce w latach 2003-2012 charakteryzuje się dość dużą zmiennością, a na wielkość inwestycji miało wpływ wiele czynników związanych zarówno z kondycją gospodarek państw skandynawskich, jak i z globalną koniunkturą oraz samym klimatem inwestycyjnym w Polsce. W pierwszym roku po wejściu Polski do Unii Europejskiej napływ inwestycji z Danii, Finlandii i Szwecji był mniej więcej na tym samym poziomie oscylującym wokół 450 mln EUR dla każdego z tych trzech krajów, co przyniosło łączny napływ inwestycji skandynawskich na poziomie ok. 1,3 mld EUR¹. We wspomnianym 2005 roku inwestorzy ze Skandynawii znaleźli się w pierwszej trójce największych inwestorów zagranicznych w Polsce (najwięcej zainwestowały firmy pochodzące z Luksemburga – 1,7 mld EUR i z Niemiec – 1,5 mld EUR). W kolejnych latach Szwecja zdecydowanie wybiła się na pozycję lidera wśród krajów skandynawskich inwestujących w Polsce. Z kolei w 2006 roku inwestycje skandynawskie w Polsce odnotowały spadek, ale w następnych dwóch latach osiągnęły już wysokie wartości rzędu 1,7 mld i 1,6 mld EUR. Po słabszym okresie związanym z kryzysem finansowym przyszedł rok 2011 z rekordowym napływem inwestycji ze Skandynawii na poziomie 3,2 mld EUR, w tym inwestycji szwedzkich w kwocie 2,6 mld EUR. Sama Szwecja była wtedy czwartym największym inwestorem w Polsce. W roku 2012, z racji odpływu kapitału szwedzkiego, wartość skandynawskich BIZ ogółem miała wartość ujemną². W tym samym roku nastąpiło wycofanie kapitałów szwedzkiej firmy energetycznej Vattenfall z Polski, które miało znaczący wpływ na ujemny stan szwedzkich BIZ w Polsce.

**W 2011 roku miał
miejsce rekordowy
napływ inwestycji
ze Skandynawii
w kwocie
3,2 mld EUR.**

¹ W 2005 roku odnotowano jedynie odpływ inwestycji norweskich w kwocie -45,3 mln EUR.

² Od 2013 roku nastąpiła zmiana metodyki NBP w zakresie statystyki dotyczącej bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce i wiązała się z koniecznością wprowadzenia nowych standardów OECD w zakresie sporządzania statystyki inwestycji bezpośrednich. W związku z tym dane za lata 2013-2014 i za lata wcześniejsze nie są bezpośrednio porównywalne i zostały też oddzielnie zaprezentowane w niniejszym raporcie. Więcej informacji na ten temat znajduje się w notatce NBP: http://www.nbp.pl/publikacje/zib/zib_2013_n.pdf

Wykres 3. Napływ inwestycji skandynawskich w latach 2003-2012, mln EUR, NBP.

Inwestycje duńskie

Pod koniec 2014 r. stan zobowiązań Polski z tytułu BIZ wobec inwestorów z Danii wynosił blisko 3 mld EUR (14. miejsce wśród inwestorów, udział 1,73% w inwestycjach zagranicznych w Polsce). W 2014 roku nastąpił napływ inwestycji z Danii o wartości 153 mln EUR, inwestorzy duńscy osiągnęli dochody z tytułu BIZ w Polsce rzędu 142,6 mln EUR. Mimo iż duńska gospodarka jest znacznie mniejsza od szwedzkiej, to według danych GUS, firm z udziałem kapitału duńskiego jest zarejestrowanych w Polsce więcej niż firm z udziałem kapitału szwedzkiego.

Największy napływ inwestycji z Danii nastąpił w roku 2005 i 2007 (zainwestowane kwoty to kolejno 465 mln EUR i 471,7 mln EUR). Inwestycje duńskie zdają się wyróżniać większą stabilnością od pozostałych inwestycji państw skandynawskich w Polsce. Jedynie w 2013 roku odnotowano odpływ kapitału duńskiego, głównie związany z wycofaniem udziałów kapitałowych. W tym samym roku z kolei spora część polskich inwestycji trafiła właśnie do Danii (267 mln EUR)³.

Wśród ostatnich inwestycji duńskich w Polsce warto wymienić otwarte w Goleniowie w 2014 centrum dystrybucyjne duńskiej firmy z branży e-commerce, Smartguy Group A/S.

³ Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2013 r., raport roczny NBP.

Wzrost PKB w Polsce w latach 2014-2015 wynosił średnio 3,5% rocznie, a prognozowany wzrost PKB w 2016 roku jest na tym samym poziomie, pomimo, że w I kwartale 2016 roku wyniósł „tylko” 3,0%. Wiele krajów na całym świecie byłoby więcej niż zadowolonych z takiego tempa wzrostu.

Taka przewaga Polski w grupie państw podobnie rozwijających się, w znacznym stopniu napędzana była zdolnością kraju do bycia atrakcyjną alternatywą ze względu na bliskość położenia w stosunku do bardziej odległych kierunków outsourcingu, jak również zdrowa konsumpcja prywatna.

Polska określana jest często jako rozwiązanie alternatywne w zakresie outsourcingu dla firm produkcyjnych. Jednakże, rozwój Polski w ostatnich latach doprowadził do coraz liczniejszego powstawania firm opartych na wiedzy, a jednym z głównych czynników jest dostępność wysoko wykwalifikowanych pracowników.

Strategią Danske Bank w Polsce jest wspieranie i pomoc rosnącej liczbie skandynawskich firm wybierających Polskę jako preferowany kraj przeznaczenia dla inwestycji i outsourcingu. Wierzimy, że rosnące znaczenie Polski jako partnera handlowego dla Danii, Szwecji, Norwegii i Finlandii będzie stanowiło wciąż ofertę ogromnych możliwości dla skandynawsko-polskich stosunków handlowych w nadchodzących latach. Jednakże, jak we wszystkich krajach, istnieje w Polsce wiele wyzwań, lecz wciąż jest wiele możliwości do wykorzystania.

Carsten Brøchner Thing, Dyrektor Generalny, Danske Bank A/S S.A. Oddział w Polsce

W tym samym roku firma Lundbeck, działająca w branży farmaceutycznej, otworzyła w Kraowie Centrum Usług Wspólnych. Centrum świadczy usługi dla spółek firmy Lundbeck na całym świecie w zakresie wsparcia procesów w takich funkcjach jak: Finanse, HR, IT oraz Zakupy. Z kolei w 2015 roku Abena Polska rozbudowała część biurowo-magazynową istniejącego już obiektu w Goleniowskim Parku Przemysłowym. W maju 2016 roku otwarto nową część fabryki okien i kołnierzy Velux w Namysłowie – dzięki nowej inwestycji powierzchnia produkcyjno-magazynowa w fabryce VELUX zwiększyła się o 4260 m² i całość, obejmująca dziewięć hal, liczy teraz ponad 67 tys. m². Lantmannen Unibake, czołowy producent pieczywa w Polsce, buduje w Nowej Soli na terenie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej nowoczesną, wysokowydajną piekarnię. Na działce o powierzchni 21 ha powstaje pierwszy etap projektu wraz z nowoczesną mroźnią na 20.000 palet. Planowana produkcja około 60.000 t pieczywa rocznie trafi w większości na rynki zagraniczne. Rozpoczęcie produkcji planowane jest na przyszły rok, a zakończenie inwestycji na rok 2018. Będzie to już trzeci zakład obok istniejących od ponad 20 lat piekarni w Poznaniu i Nieporęcie koło Warszawy.

Grupa VELUX i spółki siostrzane są największym producentem okien w Polsce. W ciągu ostatnich czterech lat (2012-2015) zainwestowały w rozwój i modernizację polskich fabryk prawie 500 mln zł. Osiągamy przychody roczne na poziomie ponad 1,5 mld złotych i odpowiadamy za ok ¼ wartości polskiego eksportu okien. Inwestycje nakierowane na zwiększanie eksportu są największą wartością dodaną dla polskiej gospodarki.

Jacek Siwiński, dyrektor generalny firmy VELUX Polska

Inwestycje fińskie

Stan zobowiązań z tytułu BIZ wobec inwestorów z Finlandii wynosił na koniec 2014 roku 1 532,1 mln EUR, co oznacza, że Finlandia zajmuje 17. pozycję wśród krajów inwestujących w Polsce z udziałem 0,89% w inwestycjach bezpośrednich ogółem. W 2014 roku inwestorzy z Finlandii osiągnęli dochody z BIZ rzędu 134,5 mln EUR.

Fińscy klienci, zapytani o motywację skłaniającą ich do lokowania inwestycji w Polsce, podkreślają, iż Polska oferuje znakomite możliwości zwiększenia efektywności grup kapitałowych m.in. poprzez niższe koszty produkcji, korzystne położenie geograficzne oraz potencjał wzrostu na lokalnym rynku.

Główne czynniki wpływające na atrakcyjność inwestowania w Polsce to: rosnąca siła nabywcza, stabilny wzrost gospodarczy, zmotywowana i dobrze wykształcona kadra oraz specjalne strefy ekonomiczne oferujące ulgi podatkowe dla inwestorów zagranicznych.

Tiina Helenius, Główny Ekonomista, Handelsbanken Finlandia

Firmy z Finlandii zainwestowały najwięcej w 2005 roku - napływ inwestycji do Polski z tego kraju osiągnął kwotę 453,8 mln EUR. Większą aktywność fińskich inwestorów można zaobserwować także w roku 2007 i 2008. Z kolei w latach 2010-2012 kwota napływu utrzymywała się na stabilnym poziomie 150-200 mln EUR rocznie. W 2014 roku, podobnie jak w kryzysowym roku 2009, odnotowano odpływ kapitału w kwocie 10,1 mln EUR. Kwota ta jest jednak 10 razy mniejsza w porównaniu do odpływu rzędu prawie 100 mln EUR, który zarejestrowano w 2009 roku.

Jedną z największych inwestycji z poprzednich lat jest inwestycja Stora Enso, firmy z branży papierniczej, w istniejący już zakład produkcji papieru w Ostrołęce, którą zakończono w 2013 roku.

Modernizację swojego zakładu papierniczego w Krapkowicach przeprowadziła także firma Metsa Tissue. Na początku 2013 roku firma Alteams Poland rozpoczęła swoją działalność w Lęborku, natomiast w I kwartale 2014 uruchomiono produkcję aluminiowych komponentów dla branży telekomunikacyjnej. Na rok 2016 jest zaplanowana produkcja dla dodatkowej branży - mechatroniki. Docelowo firma ma zatrudniać 300 pracowników - w chwili obecnej w Alteams są zatrudnione 134 osoby.

Fińskie firmy mają plany na swój rozwój także na najbliższe kilka lat. Producent narzędzi ogrodniczych, firma Fiskars planuje rozszerzenie produkcji w swojej fabryce ulokowanej w Słupsku. Podobne działania i stworzenie 200 nowych miejsc pracy ma w planach fiński Cargotec - pierwotna inwestycja tej firmy, montażownia maszyn przeładunkowych w Stargardzie Szczecińskim uruchomiona w 2009 roku, była największą inwestycją zagraniczną w Polsce w tym okresie. Warto także wspomnieć o planowanych inwestycjach firmy Fortum, działającej w branży energetycznej, która po przejęciu w 2016 roku akcji polskiej Grupy Duon jeszcze bardziej umocniła swoją pozycję na rynku energetycznym w Polsce. Fortum posiada w Częstochowie nowoczesną elektrociepłownię, a w trakcie realizacji jest budowa elektrociepłowni w Zabrzu o wartości 200 mln EUR. Elektrociepłownia, która będzie zaopatrywać w ciepło Zabrze i Bytom, która ma zostać oddana do eksploatacji w 2018 roku.

Już na początku roku 2000 Alteams Group prowadziła głównie produkcję w Chinach i Indiach, aby obsługiwać naszych głównych klientów. By wzmocnić naszą globalną obecność oraz poprawić konkurencyjność w roli lokalnego dostawcy na rynku europejskim, w 2012 roku podjęliśmy strategiczną decyzję o inwestycji w fabrykę w Łęborku. Rozpoczęliśmy tam produkcję w roku 2014, a obecnie fabryka ta stanowi bardzo ważną część naszej platformy produkcyjnej. Posiadanie konkurencyjnej produkcji w Europie umożliwia firmie Alteams rozwój w naszych głównych segmentach dostawczych. W obecnej lokalizacji mamy wszystkie możliwości rozwoju oraz, w razie potrzeby, dodatkowych inwestycji w przyszłości. Logistycznie Polska Północna jest doskonałą lokalizacją pod względem umiejscowienia naszych klientów oraz adresów dostaw. Właśnie rozpoczęliśmy w Łęborku działalność centrum logistycznego, które zapewni pełne pokrycie rynku w ciągu 48 godzin. Nadal też rozbudowujemy i rozwijamy nasze inżynierskie zasoby w Łęborku.

Asko Nevala, CEO, Alteams Group

Budowa nowoczesnej elektrociepłowni wielopaliwowej stanowi element szerokiego planu inwestycyjnego Fortum dla Zabrza i Bytomia, którego wartość docelowo osiągnie poziom miliarda złotych. Będzie to już drugi tego typu zakład Fortum w Polsce, po oddanej do użytku w 2010 roku elektrociepłowni w Częstochowie. Nowa elektrociepłownia w Zabrzu będzie zaawansowaną technologicznie jednostką wielopaliwową zdolną do spalania węgla, RDF-u i biomasy, dlatego będziemy mogli elastycznie dostosowywać jej miks paliwowy do bieżących potrzeb i warunków rynkowych. Polska stanowi dla nas bardzo ważny rynek, dlatego stale poszukujemy możliwości rozwoju i inwestujemy w rozwiązania, które mają na celu zapewnienie bezpiecznej, pewnej i ekologicznej produkcji oraz dystrybucji ciepła sieciowego dla mieszkańców.

Mikael Lemström, Prezes Zarządu Fortum Power and Heat Polska

Inwestycje norweskie

Według danych Narodowego Banku Polskiego, łączna wartość kapitału norweskiego zainwestowanego w Polsce w postaci BIZ pod koniec 2014 roku wynosiła 1032,7 mln EUR. Norwegia zajmuje 18. pozycję pod względem stanu zainwestowanych w Polsce kapitałów z udziałem 0,6% w ogólnej wartości BIZ. W 2014 roku inwestorzy z Norwegii osiągnęli dochody z tytułu BIZ w Polsce w kwocie 59,8 mln EUR.

Polska cały czas jest atrakcyjnym miejscem do inwestowania dla przedsiębiorstw norweskich. W tej chwili jest tu obecnych ok. 400 firm, w tym ok. 50 dużych przedsiębiorstw, szczególnie z branży przetwórstwa. O atrakcyjności Polski świadczy już sam fakt, że rząd norweski opracował dedykowaną strategię współpracy z Polską. „Strategia współpracy z Polską” była prezentowana przez rząd Norwegii podczas wizyty Prezydenta Dudy w Norwegii w maju 2016 r. Polska jest stabilnym krajem należącym do Unii Europejskiej i NATO, może pochwalić się szóstą co do wielkości gospodarką w Europie, jest 9. największym partnerem Norwegii jeśli chodzi o import i 10. w eksporcie, to także największy rynek eksportu branży seafood, a także jeden z najważniejszych rynków zbytu dla branży zbrojeniowo-obronnej. Warto też wspomnieć o nowej perspektywie Norway Grants / EEA Grants – Polska kolejny raz będzie znaczącym beneficjentem, a wspieranie innowacyjności ma być jednym z głównych celów programu. Wszystko to przyczynia się do zacieśniania relacji biznesowych między Polską a Norwegią i sprzyja norweskim inwestycjom w Polsce. Sprzyja temu z pewnością bardzo pozytywny wizerunek Norwegii w Polsce.

**Søren Jensen, Dyrektor Pionu Regionów Bankowości Korporacyjnej
i Biura Klientów Globalnych, DNB Bank Polska SA**

Wartość inwestycji z Norwegii była najwyższa w 2013 roku – firmy norweskie zainwestowały w Polsce kwotę rzędu 248,1 mln EUR, co przyniosło Norwegii 8. pozycję w pierwszej dziesiątce największych inwestorów w Polsce. Znaczny napływ kapitału w kwocie 154,4 mln EUR miał miejsce także w 2007 roku⁴. Z kolei w 2014 roku odnotowano napływ kapitału z Norwegii w kwocie 63,1 mln EUR.

W ostatnich latach norweskie inwestycje są coraz bardziej widoczne w Polsce. W 2014 roku ukończono budowę elbląskiej fabryki Acoustics AS, producenta urządzeń do kontroli hałasu na rynkach: „offshore”, „onshore” oraz przemysłu stoczniowego. W tym samym roku w Podstrefie Redzikowo Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej uruchomiono zakład firmy Tritec, działającej w branży konstrukcji stalowych wykorzystywanych w obszarach offshore i maritime. Na początku 2015 roku swój nowy zakład produkcyjny otworzyła w Lęborku firma NFM Production, działająca w branży militarnej (produkty ochronne dla wojska). Jest to druga inwestycja tej firmy w Polsce, wcześniejszy zakład wybudowano w Potęgowie w 2006 roku. Kolejne rozbudowy zakładu w Lęborku są planowane na 2017-2018 rok. PURO Hotels, pierwsza lifestyle’owa sieć hotelowa na polskim rynku z norweskim kapitałem, otworzyła w tym samym roku hotel w Gdańsku. Zapisał się on w historii Wyspy

⁴ Należy pamiętać, że z racji zmiany metodyki obliczania inwestycji BIZ przez NBP dane za lata 2003-2012 i lata 2013-2014 nie są w pełni porównywalne.

Spichrzów jako pierwsza komercyjna inwestycja w jej północnej części. W marcu bieżącego roku rozpoczęto rozbudowę gdańskiego obiektu, zakończenie projektu ma nastąpić jeszcze w 2017 roku. Spółka planuje również dalszy dynamiczny rozwój w Warszawie, Krakowie oraz Łodzi, gdzie zostały zabezpieczone już działki pod inwestycje. Firma posiada swoje obiekty we Wrocławiu, Krakowie, Poznaniu oraz Gdańsku, wszystkie w ścisłych centrach miast.

W 2016 roku swój zakład w Pruszkowie rozbudowała firma Kongsberg Automotive, holding działający w branży motoryzacyjnej. W rozbudowę zakładu zainwestowano kwotę 3 mln złotych. Norweski holding inwestuje również pod Łodzią - powstaje tam nowa fabryka z innej dywizji Kongsberg Automotive, której uruchomienie (walidacja i produkcja) planowane jest na przełom maja i czerwca 2016 roku. Norweska spółka Tergopower inwestuje w Polsce w budowę dwóch ekologicznych elektrowni - w Lublinie oraz w Biłgoraju. Planowane zakończenie lubelskiej inwestycji, której koszt szacowany jest na 150 mln EUR, ma nastąpić w 2018 roku.

Największym inwestorem norweskim w Polsce jest Pension Fund Global, inwestujący środki pozyskiwane jako dochody z tytułu wydobycia węglowodorów na norweskim szelfie kontynentalnym. Fundusz lokuje kapitał w inwestycje portfelowe, a te z kolei nie mają charakteru bezpośrednich inwestycji zagranicznych⁵.

Budowa nowego zakładu to przede wszystkim zwiększanie potencjału produkcyjnego i umacnianie pozycji rynkowej firmy. Inwestycja w nowoczesną infrastrukturę zwiększyła bezpieczeństwo i komfort pracy naszych obecnych i przyszłych pracowników.

Katarzyna Wołejko, Dyrektor Zarządzający, Tritec Production Sp. z o.o.

Norweska inwestycja stworzyła dźwignię do dynamicznego rozwoju spółki. Równocześnie długofalowe myślenie inwestorów o pozostaniu w Polsce powoduje wzmocnienie nie tylko infrastruktury, ale wspiera innowacyjność, wprowadza nowoczesne technologie, wzmacnia rozwój osobowy i budowanie skandynawskiej kultury firmy.

Małgorzata Dombrowska, CEO, NFM Production Sp. z o.o.

Naszą wizją jest stworzenie silnej, polskiej marki hotelowej, którą docelowo chcielibyśmy rozwijać także na rynkach międzynarodowych. Dlatego też w kolejnych latach będziemy kontynuować ekspansję w Polsce, skupiając się na głównych miastach regionalnych.

Pod koniec przyszłego roku planujemy otworzyć nasz pierwszy hotel w Warszawie. Obiekt będzie usytuowany w jednej z najlepszych lokalizacji w mieście (ul. Widok 5/7/9) i będzie naszym flagowym hotelem. Obecność PURO w stolicy ugruntuje świadomość marki jak również będzie ważnym krokiem i wstępem do naszego globalnego rozwoju.

**Rune Askevold, Dyrektor Zarządzający, Puro Hotels Sp. z o.o.,
czuwa także nad kreatywną linią sieci**

⁵ Kto i gdzie inwestuje, Portal Promocji Eksportu - Norwegia, <https://norway.trade.gov.pl/pl/inwestycje/85.kto-i-gdzie-inwestuje.html>

Inwestycje poniesione w Pruszkowie pozwalają Kongsberg Automotive ugruntowywać pozycję wśród dostawców części sektora motoryzacyjnego. Dzięki nim uruchamiamy produkty nowych generacji - efektywniejsze, jeszcze lepsze. W tym roku dla tylko jednego zakładu było to 17 mln EUR, porównywalne planujemy na rok przyszły.

Krzysztof Hauk, Plant Manager - Pruszkow | Interior, Kongsberg Automotive

Inwestycje szwedzkie

Pod koniec 2014 r. stan zobowiązań z tytułu BIZ Polski wobec Szwecji wynosił 4731,8 mln EUR. Biorąc pod uwagę tą kwotę, Szwecja jest 11 inwestorem w Polsce z udziałem w inwestycjach bezpośrednich ogółem ok. 2,76%. W 2014 roku inwestorzy ze Szwecji osiągnęli w Polsce dochody z tytułu BIZ rzędu 624,9 mln EUR, co lokuje te inwestycje na siódmym miejscu pod kątem wartości osiągniętych dochodów przez inwestorów zagranicznych z tytułu BIZ⁶.

Inwestorzy pochodzący ze Skandynawii przybywają do Polski z trzech kluczowych powodów. Polska posiada wykwalifikowaną siłę roboczą oraz stała się integralną częścią łańcucha dostaw dla spółek pochodzących ze Skandynawii, a polski rynek charakteryzuje się dużą bazą konsumencką z wysokim potencjałem wzrostu. Dla inwestorów portfelowych z kolei oferuje największy i najbardziej płynny rynek w Europie Wschodniej. Głównym wyzwaniem dla Polski w następnych latach będzie wzbudzenie wzrostu i innowacji poprzez poprawę systemu edukacji. Inwestorzy pochodzący ze Skandynawii będą mogli skorzystać z rosnących przychodów i zapotrzebowania na produkty i usługi o większej wartości dodanej.

Per Hammarlund, Chief Emerging Markets Strategist, SEB

Najwięcej inwestycji ze Szwecji napłynęło do Polski w latach 2008 i 2010, a szczególnym rokiem był rok 2011, w którym nastąpił napływ inwestycji ze Szwecji wielkości 2,6 mld EUR. W ostatnich latach odnotowano znaczny odpływ kapitału szwedzkiego z Polski. Z danych NBP wynika, że inwestorzy ze Szwecji wycofywali przede wszystkim środki w postaci akcji i innych form udziałów kapitałowych. Istotny wpływ na ten stan rzeczy mają jednostkowe transakcje o dużej wartości, m.in. jak wspomniany wcześniej zakup udziałów Nordea przez PKO BP⁷. W 2013 roku ujemne wartości szwedzkich BIZ miały duży związek z transakcjami podmiotów specjalnego przeznaczenia⁸. Warty uwagi jest jednak fakt, że firmy szwedzkie, które są obecne w Polsce, mają nadal wysoki udział reinwestowanych zysków w ogólnej wartości BIZ i w ten sposób rozwijają swoją obecność na polskim rynku. W 2014 roku stopa reinwestycji zysków była największa właśnie w przypadku inwestorów bezpośrednich ze Szwecji (72%), w dalszej kolejności inwestorów z Francji (57%), Niemiec (56%) i Szwajcarii (56%)⁹.

⁶ Na osiągnięte dochody składają się dywidendy, reinwestowane zyski i dochody od wierzytelności (odsetki).

⁷ Według NBP, zmiana sposobu prezentowania danych o inwestycjach bezpośrednich w statystykach dokonana w 2013 mogła mieć szczególny wpływ na prezentowane kwoty zarówno szwedzkich inwestycji w Polsce, jak i polskich inwestycji w Szwecji.

⁸ Wyjaśnienie znaczenia transakcji podmiotów specjalnego przeznaczenia znajduje się na stronie 10.

⁹ Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce i polskie inwestycje bezpośrednie za granicą w 2014 r., Raport NBP

Przykładem ostatnich dużych inwestycji szwedzkich w Polsce jest otwarty w 2014 tartak IKEA Industry w Stalowej Woli, który jest największą tego typu inwestycją w całej IKEA Industry. Wcześniej- sza duża inwestycja to uruchomienie zakładu IKEA Industry Orla (wówczas Swedspan), uznanej przez PAlilZ za największą inwestycję zagraniczną 2010 roku w Polsce. Pod koniec 2015 roku firma Atlas Copco Polska ogłosiła decyzję o otwarciu nowoczesnego centrum serwisowo-remontowego maszyn górniczych w Legnickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej; także na Dolnym Śląsku, firma Electrolux, jeden z czołowych producentów urządzeń AGD, rozbudowała swoją fabrykę piekarników w Świdnicy. W zeszłym roku uruchomiono również centrum wsparcia dostaw, które stworzono przy zakładzie Electrolux w Oławie oraz rozbudowano halę produkcyjną, natomiast w Żarowie Electrolux uruchomił laboratorium badawczo-rozwojowe. Firma planuje kolejne projekty inwestycyjne związane ze zwiększaniem mocy produkcyjnych. Husqvarna, szwedzki producent sprzętu do profesjonalnej pielęgnacji zieleni, która jest obecna w Mielcu, także planuje rozbudowę już istniejącego zakładu. Z kolei w kwietniu 2016 szwedzki Ericsson zakończył proces przejęcia udziałów i działalności firmy Ericpol w Polsce i na Ukrainie, wskutek czego około 2100 pracowników Ericpol dołączyło do firmy Ericsson.

Decyzja o budowie nowoczesnego Centrum Serwisowo-Remontowego maszyn górniczych w Polkowicach związana jest z obecną długoterminową strategią firmy Atlas Copco w regionie Centralnej Europy. Jest to odpowiedź na obecne i przyszłe potrzeby rynku, który stawia przed światowymi liderami w przemyśle górniczym coraz większe oczekiwania co do poziomu jakości dostarczanych produktów i świadczonych usług. Inwestycja umacnia pozycję naszej firmy w Polsce, prezentując odpowiednio silną markę Atlas Copco oraz misję długotrwałego, stabilnego rozwoju spółki w oparciu o nasze podstawowe wartości, tj. innowacyjność, zaangażowanie i współdziałanie. Przedsięwzięcie budowane jest zgodnie z wytycznymi LEED, z poszanowaniem środowiska naturalnego. Inwestujemy w kompetencje pracowników, nowoczesne zaplecze warsztatowe oraz efektywność energetyczną nieruchomości. Planujemy zakończenie inwestycji w I kwartale 2017 roku. Jest to kolejny etap w ponad 20-letniej historii działalności firmy Atlas Copco w naszym kraju.

**Andrzej Mielko, Dyrektor Operacyjny Techniki Górniczej na Polskę,
Atlas Copco Polska Sp. z o.o.**

W wyniku przejęcia, Ericsson zwiększy swój globalny potencjał w zakresie prac badawczo-rozwojowych i wzmocni swoją pozycję technologicznego lidera w tworzeniu produktów najlepszych w swojej klasie. Przejęcie stanowi dla Ericsson podstawę do dalszej rozbudowy bazy badawczo-rozwojowej w dziedzinach technologii radiowych, Cloud i IP. Łączna liczba pracowników zatrudnianych przez Ericsson w Polsce wzrośnie do 2900 osób.

Sinisa Krajnovic, Head of Development Unit Radio, Ericsson

Zlokalizowanie w Polsce tak dużego zakładu produkującego niezbędną dla naszych mebli tarcicę, potwierdza zobowiązanie IKEA Industry do korzystania z surowca certyfikowanego. Polskie drewno ma certyfikat FSC, który daje nam pewność, że pochodzi ono z odpowiedzialnie zarządzanych lasów. Jest to dla nas bardzo ważne.

Michał Kubliński, Dyrektor Operacyjny Polska Południowa i Słowacja, IKEA Industry

Polska to istotny punkt na mapie inwestycyjnej Electrolux. Obecnie zatrudniamy tutaj blisko 5000 osób, które pracują w naszych 4 fabrykach, globalnym centrum finansowo-księgowym w Krakowie oraz w Centrali na Europę Środkowo-Wschodnią w Warszawie. W 2015 roku konsekwentnie inwestowaliśmy w rozwój naszych fabryk, zwiększając ich moce produkcyjne, czego efektem było wyprodukowanie łącznie blisko 4 800 000 zmywarek, Uszatek, pralek i piekarników. Najintensywniej rozwinęła się nasza fabryka piekarników w Świdnicy. Z najmniejszego zakładu stała się największym, zatrudniając ponad 1200 pracowników. Do tej pory Electrolux mocno koncentrował się na rozwoju części stricte produkcyjnej, zatrudniając głównie pracowników produkcyjnych. 2015 rok to również intensywny rozwój specjalistycznych obszarów biznesowych przy polskich fabrykach. W oławskiej fabryce powstało centrum zarządzania łańcuchem dostaw na Europę, w którym zatrudniliśmy 150 specjalistów z obszaru logistyki i supply chain. W Żarowie uruchomiliśmy laboratorium R&D, dzięki czemu możemy jeszcze szybciej odpowiadać na potrzeby rynku. Warto też wspomnieć, że w Warszawie mieści się centrala sprzedażowa Electrolux na Europę Środkowo-Wschodnią, z której nasi specjaliści i menedżerowie zarządzają 24 krajami z naszej części Europy, w tym Rosją.

Adam Cich, Dyrektor Generalny Electrolux w Europie Środkowo-Wschodniej

Współpraca inwestycyjna z Islandią oraz krajami bałtyckimi – Łotwą, Litwą i Estonią

Obecność zarówno islandzkich firm w Polsce, jak i firm polskich na Islandii, jest niewielka. Na liście inwestorów zagranicznych PALIZ figurują trzy islandzkie firmy: Horn Invest hf., Promens hf, oraz The Enterprise Investment Fund (EIF), wszystkie związane z inwestycją Promens Warszawa i Promens Międzyrzecz. Stan zobowiązań Polski z tytułu islandzkich BIZ wynosił na koniec 2014 roku 5,2 mln EUR. Pod koniec 2015 roku ogłoszony został przez PALIZ program Go Arctic który zakłada zwiększenie obecności polskich firm nie tylko w Skandynawii, ale również na Islandii¹⁰.

Zdecydowanie bardziej ożywiona jest współpraca kapitałowa Polski z gospodarkami bałtyckimi, w szczególności z Litwą, podobnie jak w przypadku wymiany handlowej. Stan litewskich kapitałów zainwestowanych w Polsce z tytułu BIZ na koniec 2014 roku wynosił 280,6 mln EUR, natomiast w 2014 roku do Polski napłynęło 42,4 mln EUR z tytułu litewskich BIZ. W 2012 roku Polska była z kolei drugim inwestorem zagranicznym na Litwie, po Szwecji i przed Niemcami (reprezentując 11% zainwestowanego na Litwie zagranicznego kapitału)¹¹.

Według danych GUS za 2014 rok w Polsce zarejestrowanych było 46 spółek z udziałem kapitału estońskiego. Na liście inwestorów zagranicznych PALIZ figuruje 5 spółek z Estonii oraz 2 z kapitałem łotewskim. Spółki estońskie inwestujące w Polsce to: BLRT Grupp, Navirec AS, Norstat AS, Olympic Entertainment Group AS oraz Wendre AS, należąca do szwedzkiej grupy Wendre Scandinavia AB, która zainwestowała w zakład produkcji poduszek w Kostrzynie nad Odrą. W 2014 roku nastąpił odpływ kapitału z Estonii z tytułu BIZ w wysokości -68,5 mln EUR. Firmy łotewskie wymienione wśród inwestorów zagranicznych w Polsce to Severstallat, działająca w branży metalurgicznej, oraz Stenders, firma działająca w branży kosmetycznej. W 2014 odnotowano napływ kapitału z Łotwy z tytułu BIZ w kwocie 16,7 mln EUR.

¹⁰ Rusza Go Arctic, http://www.paiz.gov.pl/20151207/rusza_go_arctic

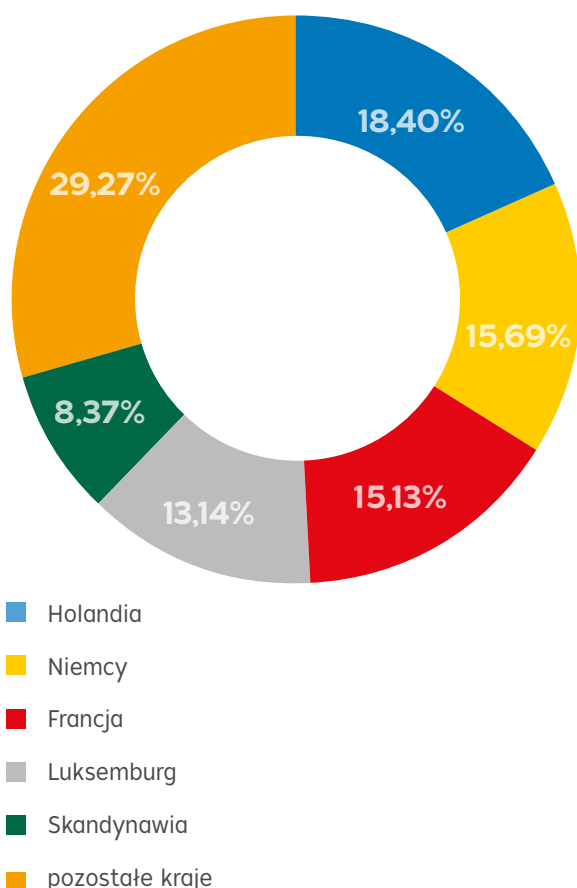
¹¹ Portal Promocji Eksportu – Litwa, <https://lithuania.trade.gov.pl/pl/inwestycje/1433,kto-i-gdzie-inwestuje.html>

3. Polsko-skandynawskie relacje gospodarcze

Przedsiębiorstwa z kapitałem skandynawskim w Polsce

Firmy z kapitałem skandynawskim stanowią znaczącą grupę podmiotów z kapitałem zagranicznym w Polsce i zdecydowana większość z nich na stałe wpisała się w polski rynek. W 2014 roku odnotowano w Polsce 2167 aktywnych spółek z udziałem kapitału skandynawskiego, które reprezentują kapitał rzędu 16,3 mld złotych. Firmy te są istotnym pracodawcą, partnerem handlowym dla polskich firm oraz znaczącym inwestorem na naszym rynku.

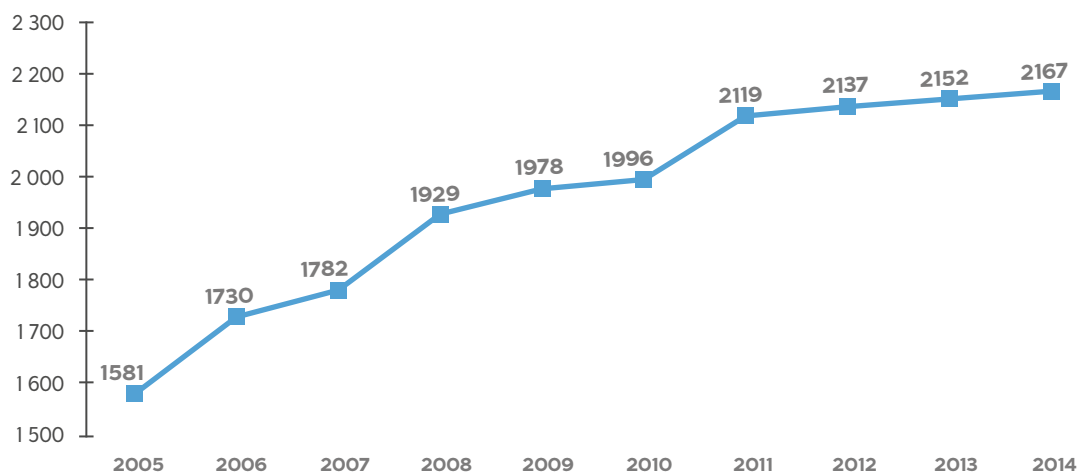
Kapitał zagraniczny ulokowany w Polsce w końcu 2014 roku pochodził ze 125 państw. Spółki z kapitałem skandynawskim stanowiły piątą pod względem wielkości grupę podmiotów z kapitałem zagranicznym w Polsce i reprezentowały 8,3% kapitału zagranicznego ogółem. W 2012 r. skandynawskie spółki stanowiły 7% kapitału zagranicznego w Polsce, a w 2013 r. – 8,7%. Najliczniejszą grupę stanowiły niezmiennie spółki z kapitałem holenderskim, niemieckim, francuskim oraz spółki z kapitałem pochodzącym z Luksemburga.

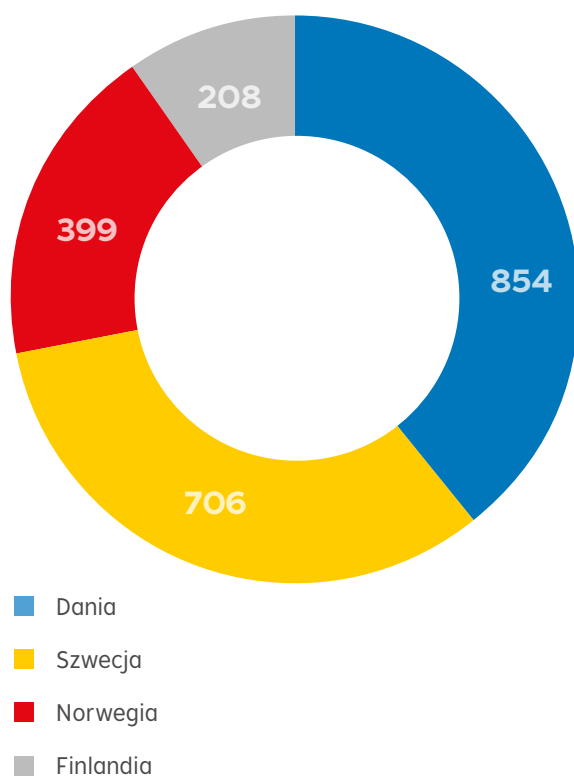
W przeciągu ostatnich 10 lat liczba spółek z kapitałem skandynawskim w Polsce wzrosła o 37%. Po 2011 roku ich liczba jest mniej więcej stała (wykres 5).

Najliczniejszą grupę stanowią spółki duńskie, których zarejestrowanych jest w Polsce 854 i reprezentują prawie 40% wszystkich skandynawskich spółek w Polsce. Drugą co do wielkości grupę stanowią firmy szwedzkie – 706 spółek reprezentujących 32% kapitału, następnie norweskie – 399 spółek z wkładem 18% i fińskie – 208 spółek, które stanowią 10% kapitału skandynawskiego w Polsce (wykres 6). Łącznie skandynawskie spółki ulokowane w Polsce reprezentują kapitał rzędu 16,36 mld złotych, jednak z przewagą wartości kapitału szwedzkiego nad duńskim (wykres 7).

Wykres 4. Kraje pochodzenia spółek z kapitałem zagranicznym w Polsce, 2014 r., dane wg GUS.

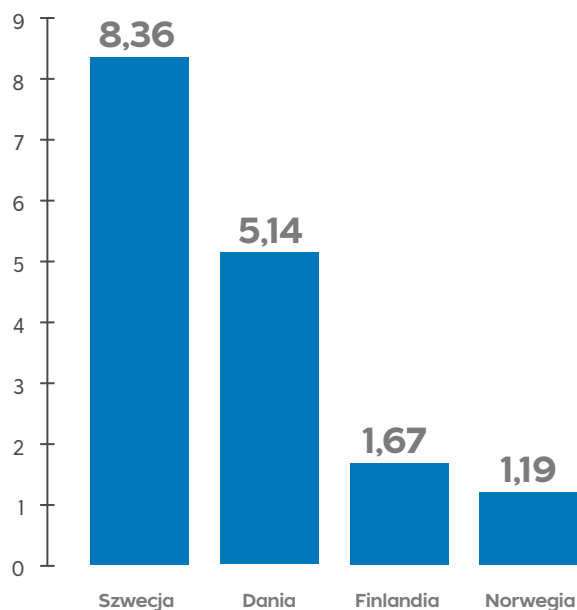
Wykres 5. Liczba spółek z kapitałem skandynawskim w Polsce w latach 2005-2014, dane wg GUS.

Wykres 6. Liczba spółek z kapitałem skandynawskim w Polsce, 2014 r., GUS.

Spółki skandynawskie w Polsce to w dużej mierze małe firmy zatrudniające do 9 osób (59% wszystkich spółek skandynawskich w Polsce). Pozostałe 41% to firmy zatrudniające ponad 9 osób. Nie jest to jednak wyjątek, ponieważ 66,7% wszystkich podmiotów z kapitałem zagranicznym działających w Polsce to mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 osób.

Biorąc pod uwagę reprezentowane branże, większość skandynawskich firm jest zaangażowana w przetwórstwo przemysłowe oraz w działalność związaną z handlem - hurtowym i detalicznym. W przypadku duńskich firm, pozostałe silnie reprezentowane branże to budownictwo i obsługa rynku nieruchomości. Norweskie spółki wyróżniają się natomiast działalnością na rynku nieruchomości oraz w branżach związanych z zakwaterowaniem i gastronomią.

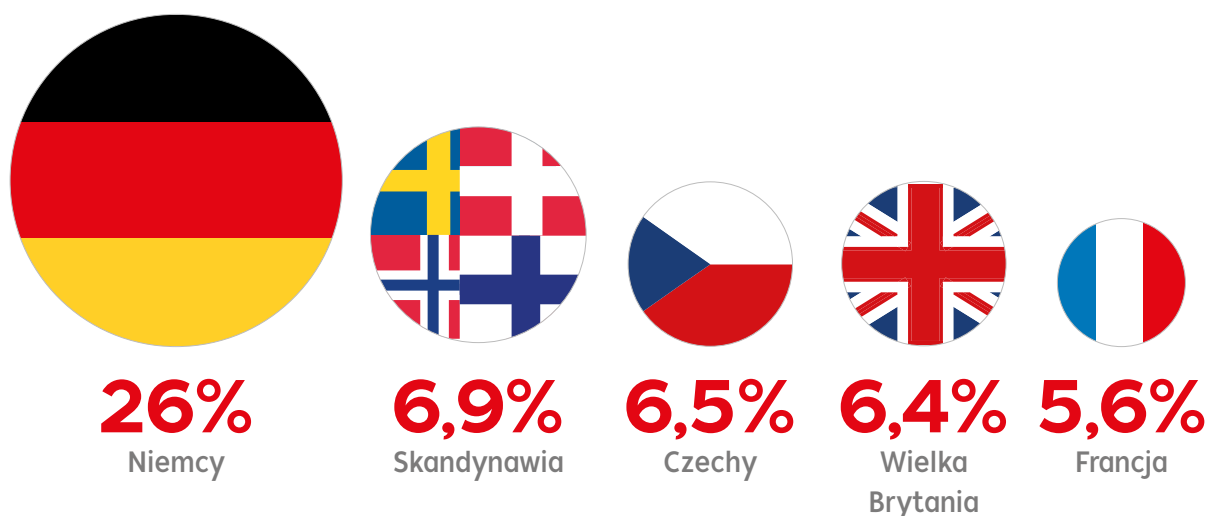

Wykres 7. Wartość kapitału spółek z kapitałem skandynawskim w Polsce, 2014 r., GUS, mld zł.

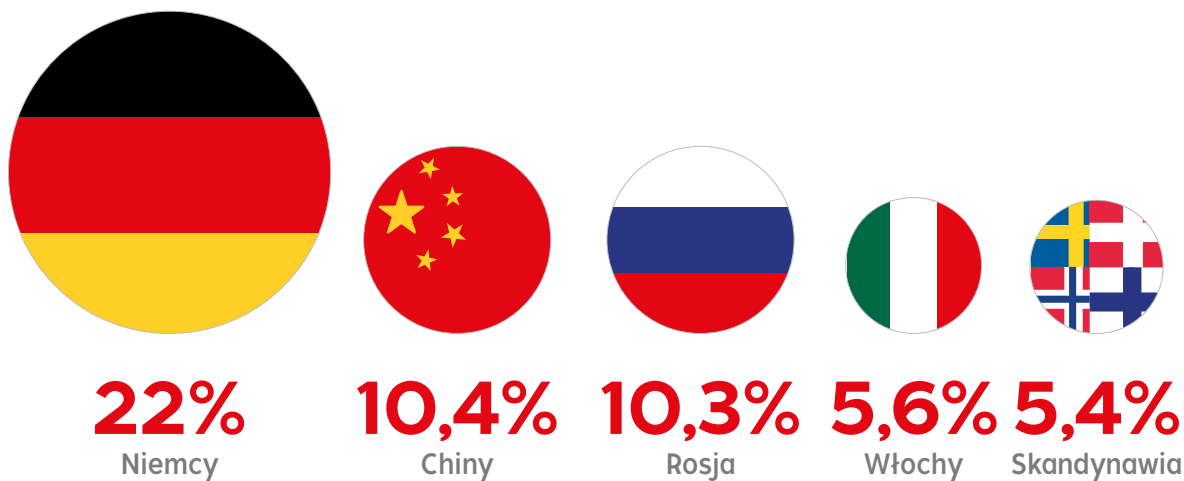
Ponad połowa kapitału szwedzkiego została ulokowana w podmiotach mających siedzibę na terenie województwa mazowieckiego, podobnie jak firmy z kapitałem duńskim. W przypadku firm duńskich drugą wyróżniającą się lokalizacją jest województwo zachodniopomorskie. Jest to związane z położeniem geograficznym tego regionu, które sprzyja rozwijaniu regionalnej współpracy gospodarczej z Danią, a także z Norwegią i Szwecją. Wśród lokalizacji, gdzie zaangażowane jest najwięcej kapitału norweskiego, wyróżnia się także województwo pomorskie i zachodniopomorskie.

Skandynawia na tle pozostałych partnerów handlowych Polski

Kraje skandynawskie pozostają jednym z najważniejszych partnerów handlowych Polski, zarówno w kategoriach importu, jak i eksportu. Bliskość geograficzna, a także coraz większy poziom zaangażowania skandynawskich firm na polskim rynku sprawiają, że wzajemne relacje gospodarcze między Polską i krajami skandynawskimi mają szanse się rozwijać. Niezmiennie od kilku lat Skandynawia pozostaje drugim kierunkiem polskiego eksportu (ok. 7% całości eksportu), plasując się za Niemcami (26,3% całości eksportu). Najwięcej towarów Polska również importuje z Niemiec, ale także z Chin, Rosji oraz Włoch, zatem w wymiarze globalnym Skandynawia jest piątym kierunkiem polskiego importu. Jeśli jednak przyrzeć się bliżej wymianie handlowej Polski z krajami Unii Europejskiej, to Skandynawia jest już dla Polski trzecim kierunkiem importu.

Rys. 1. Najważniejsze kierunki polskiego eksportu w 2014 r. (dane wg GUS).

Rys. 2. Najważniejsze kierunki polskiego importu w 2014 r., (dane wg GUS).

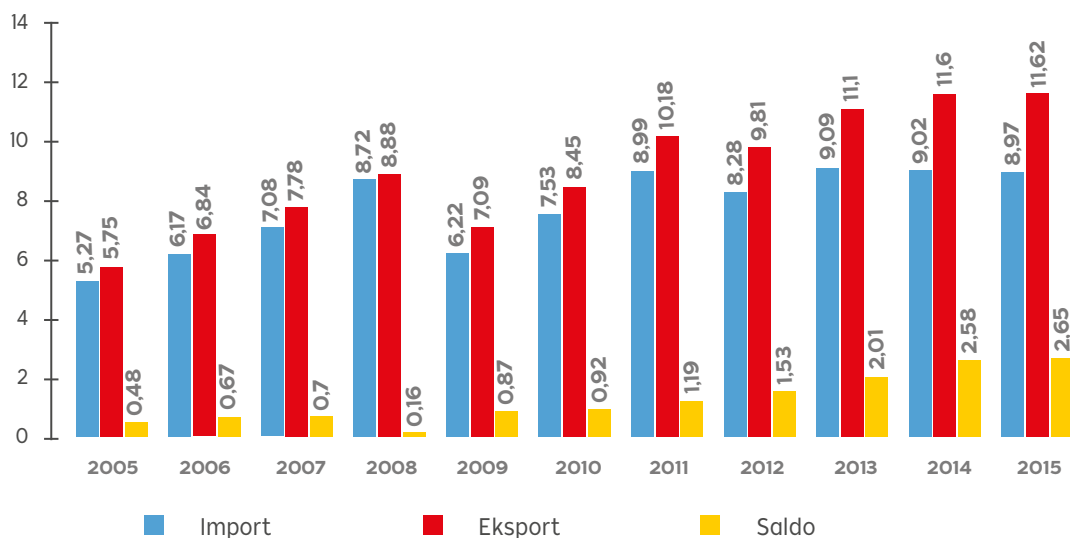
Wśród wszystkich gospodarek skandynawskich Szwecja jest dla Polski najważniejszym partnerem handlowym – znajduje się w pierwszej dziesiątce najważniejszych kierunków eksportowych Polski.

Współpraca gospodarcza Polski ze Skandynawią w latach 2005-2015

W 2013 roku poziom wzajemnej wymiany handlowej między Polską i Skandynawią po raz pierwszy przekroczył wartość 11 mld EUR w kategoriach eksportu i 9 mld EUR w kategoriach importu. W 2014 roku obroty handlowe Polski ze Skandynawią osiągnęły kwotę 20,6 mld EUR. Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej, wartość eksportu i importu ze Skandynawią właściwie uległa podwojeniu – wartość eksportowanych dóbr wzrosła z 5,75 mld EUR do 11,6 mld EUR, natomiast wartość towarów importowanych z państw skandynawskich wzrosła z 5,27 mld EUR do 9 mld EUR.

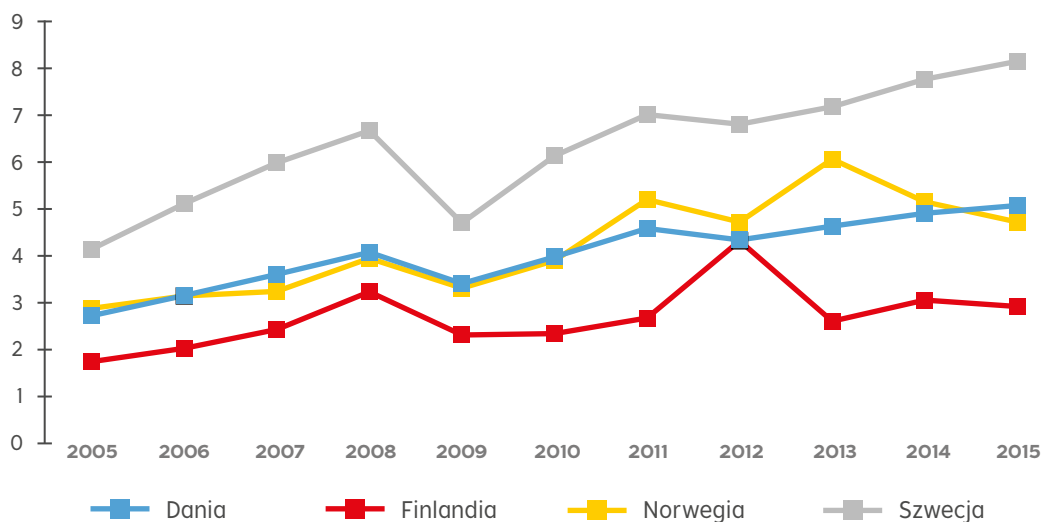
Na przestrzeni ostatnich 10 lat największe załamanie we wzajemnym handlu między Polską i Skandynawią nastąpiło w 2009 roku i było efektem kryzysu gospodarczego. Poziom wzajemnej wymiany gospodarczej udało się odbudować dopiero w 2012 roku i od tamtej pory jest on na najwyższym poziomie w ciągu całego badanego okresu. Według wstępnych danych GUS za 2015 rok, Polska zaimportowała ze Skandynawii dobra o wartości 8,9 mld EUR, natomiast wyeksportowała towary o wartości 11,6 mld EUR. Wartość wzajemnej wymiany handlowej z czterema skandynawskimi krajami w ciągu ostatnich trzech lat utrzymuje się na stałym poziomie ok. 20 mld EUR rocznie.

Saldo wymiany handlowej przez cały badany okres pozostaje dodatnie dla Polski – więcej eksportujemy do Skandynawii niż importujemy. Dodatkowo od 2009 roku saldo wzrasta i w 2014 roku wynosiło 2,58 mld EUR. Według wstępnych danych za 2015 rok saldo wynosi już 2,65 mld EUR.

Wykres 8. Wymiana handlowa ze Skandynawią w latach 2005-2015, mld EUR (GUS). Dane za 2015 rok są danymi wstępnymi.

Wartość wzajemnej wymiany handlowej ze Szwecją w 2014 roku była równa obrotom Polski z Danią i Finlandią łącznie i osiągnęła kwotę rzędu 7,75 mld EUR. Na drugim miejscu znalazła się Norwegia - wartość wzajemnej wymiany handlowej z tym krajem w 2014 roku to ponad 5 mld EUR. Według wstępnych danych za rok 2015 miejsce Norwegii zajęła Dania, co jest wynikiem nieznacznego wzrostu eksportu do Danii, przy jednoczesnym spadku zarówno importu, jak i eksportu z Norwegią.

Wykres 9. Obroty handlowe z poszczególnymi państwami skandynawskimi w latach 2005-2015, mld EUR (GUS). Dane za 2015 rok są danymi wstępnymi.

Wymiana handlowa z państwami skandynawskimi

Dania

W 2014 roku Dania zajmowała 17. pozycję na liście kierunków eksportowych Polski i 19. miejsce w kategoriach importu.

Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej do załamania gospodarczego w 2009 roku eksport polskich towarów do Danii gwałtownie się rozwijał. W 2010 roku udało się odbudować eksport do poziomu nieznacznie wyższego od tego z 2008 roku i od tamtej pory nie wykazuje on większych negatywnych wahań. Od 2013 roku eksport co roku wzrasta i jego szacowana wartość w 2015 roku sięgnęła po raz pierwszy 2,9 mld EUR, a wzajemne obroty handlowe w 2015 r. to kwota przekraczająca 5 mld EUR. Od 1999 roku utrzymuje się dodatnie dla Polski saldo wymiany handlowej z Danią. Nadwyżkę we wzajemnej wymianie handlowej generują nie tylko polskie, ale i duńskie firmy działające w Polsce.

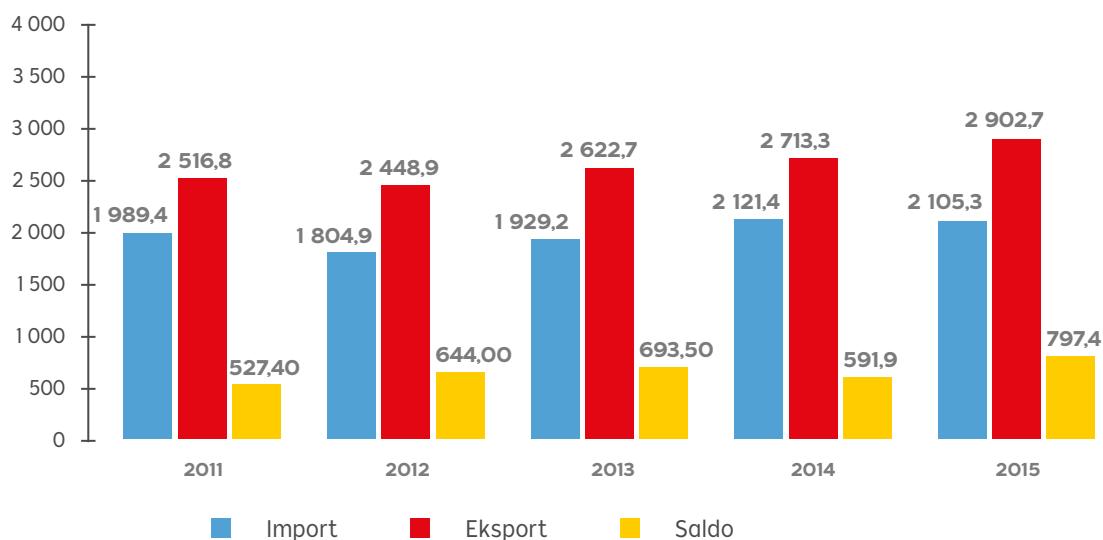

Obecność duńskich firm na polskim rynku nieprzerwanie rośnie. W chwili obecnej w Polsce funkcjonują 854 firmy z duńskim kapitałem. Duńczycy chętnie inwestują w przemysł, m.in. produkcję stali i wyrobów z metalu, sektor IT oraz usługi, a także przemysł rolny i spożywczy. Duńskie firmy zatrudniają ok. 60 tys. Polaków. Wartość duńskich inwestycji bezpośrednich w Polsce (FDI) pod koniec roku 2015 wynosiła 12 miliardów złotych.

Przez wiele lat obecność duńskich przedsiębiorstw w Polsce koncentrowała się przede wszystkim na logistyce i produkcji ze zbytem w krajach trzecich. Wraz z upływem czasu zauważalny stał się znaczny i stały zwrot duńskich firm w kierunku sprzedaży bezpośrednio do polskich konsumentów i biznesu. Polska nie jest już tylko krajem sourcingu. Wzrost dochodu realnego (65% od roku 2000) i boom produkcji przemysłowej sprawił, że Polska stanowi dziś ogromny rynek krajowy. Duńskie przedsiębiorstwa obecne już na polskim rynku oraz firmy w Danii coraz uważniej przyglądają się eksportowemu potencjałowi drżącemu w Polsce.

W kolejnych latach Polska, jako rynek geograficznie bliski Danii, stanie się nieodłączną częścią strategii eksportowych liczących się firm z Danii i całej Skandynawii.

Ambasador Danii
Steen Hommel

Wykres 10. Wymiana handlowa z Danią na przestrzeni ostatnich 5 lat, mln EUR (GUS). Dane za 2015 rok są danymi wstępnymi.

Struktura eksportu do Danii po wejściu Polski do Unii Europejskiej zmieniła się, wzrósł udział artykułów rolno-spożywczych, maszyn i urządzeń oraz pojazdów samochodowych, a spadł udział wyrobów tekstylnych i odzieży. W 2014 roku największy udział w eksporcie Polski do Danii mają wyroby przemysłu elektromaszynowego – prawie 32%, głównie są to urządzenia mechaniczne i elektryczne (Rys. 3). W dalszej kolejności są to artykuły rolno-spożywcze, wyroby przemysłu chemicznego, wyroby metalurgiczne i wyroby przemysłu drzewno-papierniczego. W grupie największych polskich eksporterów handlujących z Danią są: Animex, Crist, Electrolux Poland, Elstar Oils, Farm Equipment International, Hjort Knudsen Polen, Philips Lighting Poland, Arcelormittal Poland, Borg Automotive, Can-Pack.¹

¹ Wymiana handlowa z Danią, Portal Promocji Eksportu, <https://denmark.trade.gov.pl/pl/wymiana-handlowa/1159.Co-ku-pi%C4%87,-a-co-sprzed%C4%87.html>

31,7%wyroby przemysłu
elektromaszynowego**10,2%**

wyroby metalurgiczne

15,8%

artykuły rolno-spożywcze

8,7%wyroby przemysłu
drzewno-papierniczego**12,8%**

wyroby przemysłu chemicznego

Rys. 3. Najważniejsze grupy produktów eksportowanych do Danii (2014) (GUS).

W imporcie największą grupę stanowią artykuły rolno-spożywcze - około 33% (głównie produkty pochodzenia zwierzęcego, wieprzowina), wyroby przemysłu elektromaszynowego, wyroby przemysłu chemicznego i metalurgiczne oraz wyroby przemysłu lekkiego. Importerzy to przede wszystkim Animex, Cemat-Silicon, Crist, Jysk, Mmarkisol International Ltd., Novo Nordisk Pharma, Ship-Service, Sokołów, Arla Foods i Chr. Hansen Poland.²

32,9%

artykuły rolno-spożywcze

9%

wyroby metalurgiczne

24,7%wyroby przemysłu
elektromaszynowego**6,6%**

wyroby przemysłu lekkiego

16,1%

wyroby przemysłu chemicznego

Rys. 4. Najważniejsze grupy produktów importowanych z Danii (2014) (GUS).

² Wymiana handlowa z Danią, Portal Promocji Eksportu, <https://denmark.trade.gov.pl/pl/wymiana-handlowa/1159.Co-ku-pi%C4%87-a-co-sprzed%C4%87.html>

Polska jest wciąż atrakcyjnym krajem w oczach fińskich firm. Dwustronne umowy inwestycyjne podpisane w 1996 roku stanowią podstawę dla fińskich inwestycji w Polsce. Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej z radością zaobserwowaliśmy stały rozwój oraz zintensyfikowanie stosunków w wielu dziedzinach życia gospodarczego kraju. Obecnie około 200 fińskich firm posiada swoje przedsiębiorstwa zależne w Polsce. Ponad połowa z nich prowadzi o wiele bardziej zróżnicowaną działalność gospodarczą niż działalność ograniczająca się do biura sprzedaży. Obydwie strony czerpią korzyści z obecności fińskich firm w Polsce, ponieważ ponad 40 000 Polaków zarabia w nich na swój byt.

Duży i stale rosnący rynek krajowy, centralne położenie oraz zdolna siła robocza stanowią tylko niektóre z czynników, które sprawiają, że Polska jest tak atrakcyjnym partnerem handlowym i obszarem lokowania inwestycji dla fińskich firm. Polska stanowi główny rynek wytwórczy oraz rynek zaopatrzenia dla fińskiego przemysłu budowy maszyn. Intensywne działania są podejmowane również w sektorze chemicznym, sektorze celulozowo-papierniczym, sektorze czystych technologii oraz sektorze teleinformatycznym. Nasze państwa intensywnie ze sobą współpracują również w obszarze przemysłu obronnego, czego przykładem jest współpraca w zakresie produkcji transporterów opancerzonych Rosomak. Centra usług wspólnych i usługi z zakresu prac badawczo-rozwojowych stanowią najnowsze rozwijające się sektory w naszej dwustronnej współpracy handlowej.

Nowy rząd skoncentrował się głównie na wspieraniu innowacji. Finlandia - jedno z państw wiodących prym w dziedzinie nauki i innowacji w dzisiejszym świecie - ma do zaoferowania bardzo wiele rozwiązań w różnych dziedzinach nauki w strategicznych sektorach Polski, która zmierza w kierunku gospodarki opartej na wiedzy. Przedsiębiorstwa rozpoczynające swoją działalność w sektorze teleinformatycznym i w służbie zdrowia mają do zaoferowania rozwiązania, z których Polska z pewnością by skorzystała.

W przyszłości Polska poczyni duże inwestycje w sektorze miejskich technologii czystych, w zakresie których Finlandia może zaoferować sporo rozwiązań, a także może się podzielić swoją wiedzą. W zakresie miejskiego systemu ciepłowniczego wykorzystującego czyste technologie oraz sieci układu kogeneracyjnego, infrastruktura wodna i gospodarka odpadami komunalnymi będą stanowiły potencjalne obszary intensyfikacji naszej współpracy. Fińskie firmy specjalizujące się w technologii rolnictwa również zaczęły postrzegać polski rynek jako jeden ze swoich rynków docelowych. Polska - najważniejszy światowy i europejski kraj rolniczy - ma do zaoferowania duży potencjał inwestycyjny dla Finlandii.

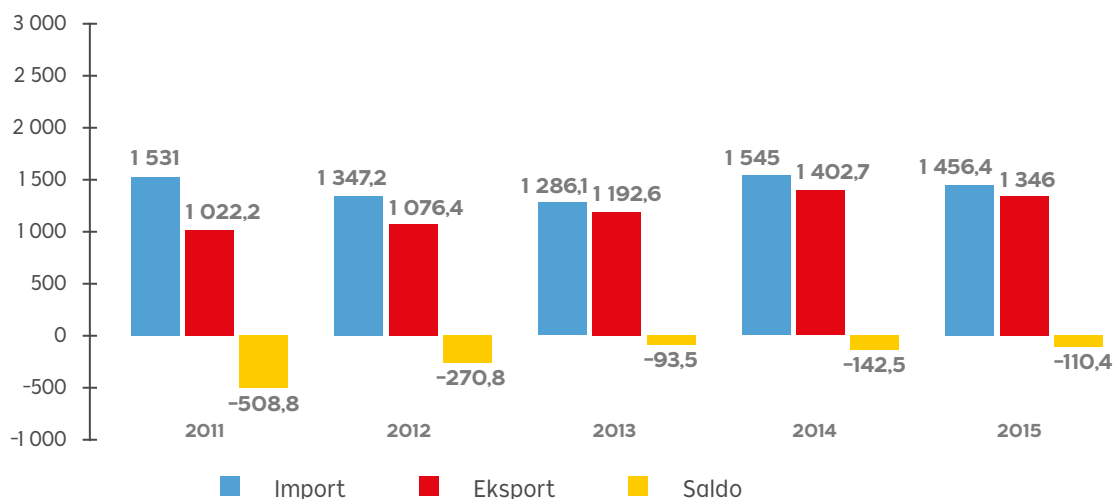
Z niecierpliwością czekamy na pełne wykorzystanie wielkiego potencjału, który oferuje Polska. Trwająca wizyta ministerialna Ministra Handlu Zagranicznego i Rozwoju Lenity Toivakki w Polsce w dniach 13-15 czerwca ukazała ogromne możliwości intensyfikacji stosunków gospodarczych między naszymi państwami.

Hanna Lehtinen
Ambasador Finlandii w Polsce

Finlandia

W 2014 roku Finlandia zajmowała 24. pozycję wśród partnerów eksportowych Polski (0,8% polskiego eksportu) i 22. pozycję jako partner w imporcie (0,9% polskiego importu). Polska jest najważniejszym partnerem handlowym Finlandii w Europie Środkowo-Wschodniej³.

Wolumen wzajemnej wymiany handlowej między Polską a Finlandią jest najmniejszy spośród wszystkich czterech państw skandynawskich, ale obecność fińskich firm i fińskich inwestycji na polskim rynku jest także stosunkowo mniejsza. Wartość wzajemnej wymiany handlowej między Polską a Finlandią w 2015 roku wynosiła 2,8 mld EUR. Podobnie jak w przypadku Danii, eksport do Finlandii gwałtownie się rozwijał i właściwie uległ podwojeniu w latach 2005-2008, osiągając wartość z 554 mln EUR w 2005 roku do 998,5 mln EUR w 2008 roku. Po spadku w roku 2009 poziom eksportu sprzed kryzysu udało się odbudować dopiero w 2011 roku. Od tamtej pory eksport wzrastał, aby osiągnąć poziom 1401,7 mln EUR w 2014 roku. Wstępne szacunki za 2015 rok wskazują jednak na spadek eksportu do poziomu z 2012 roku.

Wykres 11. Wymiana handlowa z Finlandią na przestrzeni ostatnich 5 lat, mln EUR (GUS). Dane za 2015 rok są danymi wstępnymi.

We wzajemnej wymianie z Finlandią od kilku lat utrzymuje się ujemne saldo, co stanowi wyjątek w handlu z państwami skandynawskimi - jedynie z Finlandii więcej importujemy niż eksportujemy. Ujemne saldo można odnotować już od 2005 roku, a jego wartość osiągnęła apogeum w 2008 roku. Import z Finlandii był ponad dwa razy wyższy niż eksport do tego kraju - wartość eksportu to 998,5 mln EUR natomiast wartość importu - 2 130 mln EUR). W 2015 roku zarówno w imporcie, jak i eksporcie odnotowano niewielki spadek. W ostatnich latach sprzedaż polskich produktów na fiński rynek w porównaniu do importowanych stamtąd towarów zwiększała się, zatem saldo wymiany handlowej przesuwa się stopniowo w kierunku dodatniego dla Polski. Na obroty z Finlandią, począwszy od 2004 roku, rzutują dostawy transporterów opancerzonych dla polskiej armii przez fiński państwowy Koncern Patria Industries OY, który wygrał przetarg Polskich Sił Zbrojnych na dostawy transporterów AMV. 1 lipca 2003 roku została podpisana umowa offsetowa o wartości offsetowej 482 mln EUR, która

³ Minister Toivakka leads a Team Finland visit to Poland, notatka prasowa MSZ Finlandii, 9.06.2016: <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=347598&nodeid=15145&contentlan=2&culture=en-US>

została zrealizowana do połowy 2013 roku⁴. Duży wpływ na wzajemne obroty handlowe w ostatnich latach miał także kryzys gospodarczy oraz fakt, że gospodarka fińska w ostatnich kilku latach znajduje się w recesji. Według prognoz ten stan w najbliższych latach nie ulegnie znaczącej zmianie.

Od początku dekady w polskim eksporcie do Finlandii obserwuje się wzrost znaczenia wyrobów przemysłu elektromaszynowego, wyrobów metalurgicznych oraz artykułów rolno-spożywczych. Grupy towarów z największym udziałem w eksporcie w 2014 roku to wyroby przemysłu elektromaszynowego (36,4%), głównie urządzenia mechaniczne i elektryczne, następnie wyroby metalurgiczne z metali nieszlachetnych (19,4%), wyroby przemysłu chemicznego (13,9%), a także artykuły rolno-spożywcze i wyroby przemysłu lekkiego. Według wstępnych danych za 2015 roku struktura ta nie zmieniła się znacząco.

36,4%

wyroby przemysłu
elektromaszynowego

9,3%

artykuły rolno-spożywcze

19,4%

wyroby metalurgiczne

5,8%

wyroby przemysłu lekkiego

13,9%

wyroby przemysłu chemicznego

Rys. 5. Najważniejsze grupy produktów polskiego eksportu do Finlandii (2014) (GUS).

Z kolei w imporcie najważniejszą grupę stanowią wyroby przemysłu drzewno-papierniczego (ścier drzewny, papier i tektura), które stanowią około 31% całkowitego importu z tego kraju. Ważną rolę odgrywają także wyroby przemysłu elektromaszynowego – 27%, chemicznego – 19% i wyroby metalurgiczne (prawie 14%). W 2015 roku nie nastąpiły większe zmiany w wyżej wymienionych grupach produktów, zgodnie z tendencją z ostatnich lat obniża się udział wyrobów przemysłu elektromaszynowego i chemicznego.

31,3%

wyroby przemysłu
drzewno-papierniczego

19%

wyroby przemysłu chemicznego

27,1%

wyroby przemysłu
elektromaszynowego

13,6%

wyroby metalurgiczne

Rys. 6. Najważniejsze grupy produktów polskiego importu z Finlandii (2014) (GUS).

⁴ Ministerstwo Rozwoju, *Finlandia – informacja o stosunkach gospodarczych z Polską*, 02.2016.

Kiedy w maju prezydent Duda odwiedził Jego Królewską Mość Króla Norwegii Haralda, towarzyszyła mu duża delegacja biznesmenów, którzy spotkali się ze swymi norweskimi odpowiednikami w celu odkrycia nowych możliwości współpracy.

Dzięki obecności dużej polskiej diaspory w Norwegii oraz szybkiemu wzrostowi handlu i działalności inwestycyjnej, dwustronne stosunki pomiędzy Norwegią a Polską są silniejsze niż kiedykolwiek wcześniej. Te osobiste, polityczne i handlowe stosunki z pewnością stanowią solidne podstawy dla dalszego rozwoju współpracy gospodarczej. Choć zaledwie kilka lat temu istniały ostre przepisy wizowe, a loty odbywały się rzadko i były drogie, dziś liczne bezpośrednie połączenia lotnicze pomiędzy miastami w Norwegii i Polsce dosłownie zbliżyły nasze państwa do siebie. Próg zarówno dla podróży, jak i dla rozwoju działalności gospodarczej pomiędzy naszymi państwami jest niższy niż kiedykolwiek wcześniej.

Nie bez przyczyny Polska stała się ulubionym celem podróży dla norweskich turystów. W zeszłym roku ponad 300 000 Norwegów odwiedziło Polskę. Część z nich z pewnością zatrzymała się w sieciach norweskich hoteli, które coraz częściej powstają w największych miastach Polski.

Polska, która może pochwalić się wykształconą siłą roboczą, dużym rynkiem konsumenckim, zmodernizowaną infrastrukturą i latami silnego i stałego rozwoju, jest atrakcyjnym partnerem dla norweskich firm. Polska stała się jednym z najważniejszych rynków eksportowych dla norweskich owoców morza. Dzięki inwestycjom w przemyśle przetwórczym powstają tysiące nowych miejsc pracy w tym polskim sektorze, który z pewnością będzie się nadal rozwijał. Współpraca w przemyśle morskim oraz w sektorze obronnym jest również bardzo intensywna. Norwegia jest jednym z najważniejszych partnerów handlowych dla polskiego przemysłu stocznioowego, który polski rząd chce rozwijać. Z zaawansowanymi stoczniami polskimi zawierane są umowy na budowę i wyposażanie kompleksowych statków morskich dla norweskich właścicieli. Polska – ważny sojusznik w NATO – jest zaangażowana w modernizację swojego potencjału obronnego, któremu norweski przemysł zbrojeniowy ma wiele do zaoferowania. Obecnie Polska stała się już naszym drugim co do wielkości rynkiem eksportowym w tym obszarze. Produkcja energii odnawialnej stanowi kolejną obiecującą dziedzinę dla norweskich dostawców, ponieważ zobowiązania UE dotyczące zmian klimatycznych nakładają na Polskę obowiązek zwiększenia odsetka odnawialnych źródeł energii w produkcji energii do 15% do 2020 roku. Podobnie, nowe wymogi dotyczące gospodarki odpadami przyciągają uwagę norweskich firm, specjalizujących się w recyklingu i gospodarowaniu odpadami.

Ta lista mogłaby być o wiele dłuższa, ponieważ wciąż pojawiają się liczne możliwości. Z przyjemnością mogę stwierdzić, że perspektywy rozwoju współpracy gospodarczej z polskimi partnerami są naprawdę obiecujące!

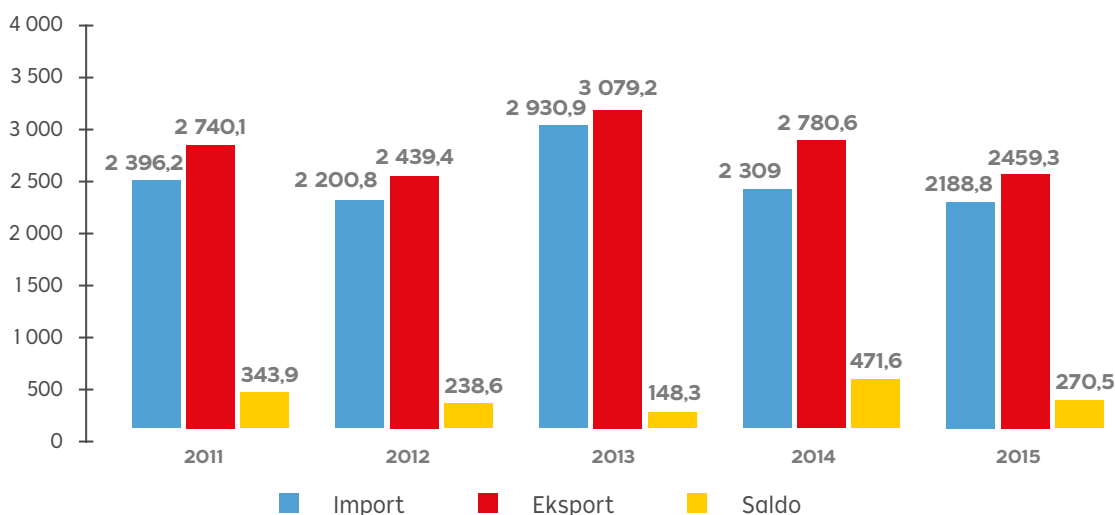
Karsten Klepsvik
Ambasador Norwegii w Polsce

Norwegia

W 2014 roku Norwegia zajmowała 18. pozycję wśród partnerów eksportowych Polski (1,7% polskiego eksportu) i 16. pozycję jako partner w imporcie (1,4% polskiego importu). Polska jest z kolei w pierwszej dziesiątce najważniejszych partnerów handlowych Norwegii.

W ostatnich latach Norwegia rywalizuje z Danią o drugą pozycję w handlu z Polską. W 2014 roku Norwegia była drugą gospodarką skandynawską w kategoriach wolumenu obrotów handlowych z Polską, a w 2015 roku wyprzedziła ją Dania.

Podobnie jak w przypadku handlu z pozostałymi krajami skandynawskimi załamanie w handlu z Norwegią nastąpiło w 2009 roku. Natomiast zarówno eksport do Norwegii, jak i import produktów z rynku norweskiego swoje apogeum osiągnęły w 2013 roku - wartość wzajemnej wymiany handlowej z Norwegią w tym roku wyniosła 6 mld EUR. Od tamtego czasu eksport i import notuje spadek. Wstępne dane za 2015 rok wskazują spadek eksportu o 11,6% i spadek importu o 5,2%, a wartość wzajemnej wymiany handlowej to kwota 4,64 mld EUR. Bilans handlowy w wymianie z Norwegią pozostaje dodatni dla Polski.

Wykres 12. Wymiana handlowa z Norwegią na przestrzeni ostatnich 5 lat, mln euro (GUS). Dane za 2015 rok są danymi wstępnymi.

Znaczącą pozycję w polskim eksporcie do Norwegii mają wyroby przemysłu elektromaszynowego, które w 2014 roku stanowiły prawie 60% całości eksportu do tego kraju. W głównej mierze jest to eksport związany z przemysłem stoczniovym (pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające i współdział. urządzenia). Ta sama grupa produktów ma także istotny udział w imporcie (30%). Znaczny udział grup towarowych związanych z sektorem stoczniovym uzależnia wartość prawie całych obrotów od koniunktury tej właśnie branży, a z kolei cechą charakterystyczną tego przemysłu jest oparcie o realizację długoterminowych kontraktów, rozliczanych na podstawie niewielkiej liczby bardzo wysokich płatności. Zatem w niektórych latach może dochodzić do kumulacji

rozliczeń tego typu kontraktów, co nie pozostaje bez znaczenia na wolumen wzajemnych obrotów⁵. Istotną grupę wśród wyrobów metalurgicznych stanowią konstrukcje i części konstrukcji (w tym konstrukcje mostów, dachy, drzwi i okna).

58,6%

wyroby przemysłu
elektromaszynowego

6%

wyroby przemysłu
chemicznego

15,1%

wyroby metalurgiczne

4,3%

wyroby przemysłu
drzewno-papierniczego

Rys 7. Najważniejsze grupy produktów polskiego eksportu do Norwegii (2014) (GUS).

W kategoriach importu, oprócz wyrobów przemysłu elektromaszynowego, znaczącą pozycję mają artykuły rolno-spożywcze (także prawie 30%). W tej grupie produktów warto zwrócić uwagę na import norweskich ryb i owoców morza, których Polska jest od 2014 roku największym odbiorcą. Znaczący udział w imporcie mają także wyroby metalurgiczne oraz mineralne.

30,2%

artykuły rolno-spożywcze

16,8%

wyroby metalurgiczne

29,9%

wyroby przemysłu
elektromaszynowego

15,3%

produkty mineralne

Rys 8. Najważniejsze grupy produktów polskiego importu z Norwegii (2014) (GUS).

⁵ Ministerstwo Rozwoju, Norwegia - informacja o stosunkach gospodarczych z Polską, 2015.

Szwecja i Polska wyróżniają się jako dwie najszybciej rozwijające się gospodarki w Europie, czego dowodem są stopy wzrostu w naszych państwach, które dwukrotnie przewyższają przeciętne stopy wzrostu w Europie. Modele rozwoju mogą się różnić, lecz rosnąca integracja pomiędzy naszymi krajami oraz korzystny dla obu stron handel przyczyniły się do dobrych wyników gospodarczych.

Jednak o rozwój gospodarczy należy stale dbać. To nasze zadanie, niezależnie od tego, czy reprezentujemy świat dyplomacji, czy biznesu.

Wiele gałęzi przemysłu dynamicznie się rozwija bez znaczącej pomocy ze strony dyplomatów. Przykładem może być handel detaliczny – widok silnych szwedzkich marek różnej wielkości, z różnych segmentów rynkowych i o różnych modelach sprzedaży, zyskujących popularność w Polsce, podnosi na duchu. Kolejny przykład stanowią usługi wspólne (tzw. shared services), w przypadku których to polskie firmy zostały wprowadzone na rynek szwedzki.

Niektóre sektory jednak wymagają większego zaangażowania ze strony dyplomatów. Szwecja może pochwalić się przełomowymi rozwiązaniami z dziedziny czystych technologii, jednak wiele firm z tej branży to niewielkie przedsiębiorstwa nieposiadające zasobów wystarczających do obsługi rozciągniętych w czasie zamówień zagranicznych. Na skutek tego wyzwania o charakterze strukturalnym, jak również z myślą o pozytywnych efektach w budowaniu wizerunku kraju, co ma także pozytywny wpływ na inne gałęzie przemysłu, Ambasada Szwecji mocno zaangażowała się w promocję czystych technologii. W rezultacie z zadowoleniem obserwujemy rosnące zainteresowanie sektorem ze strony naszych polskich partnerów. Kolejny krok to przekucie zainteresowania w biznes.

Warto tu też wspomnieć szwedzko-polską Deklarację o Współpracy w dziedzinie Innowacyjności. Zdolność szwedzkich firm do znajdowania nowych rozwiązań a nawet kreowania rynku pozwoliła naszej już dobrze rozwiniętej gospodarce utrzymać wysoki wzrost. Umiejętność ta została zauważona w wielu rankingach innowacyjności, w których Szwecja znajduje się w ścisłej czołówce. W Polsce innowacyjność postrzega się jako najważniejszy element w dążeniu do wysokiej wartości dodanej i podniesienia standardu życia.

Złożona na szczeblu rządowym deklaracja o współpracy w dziedzinie innowacyjności może stanowić wsparcie dla szwedzkich innowacyjnych przedsiębiorstw w ich ekspansji na rynku polskim.

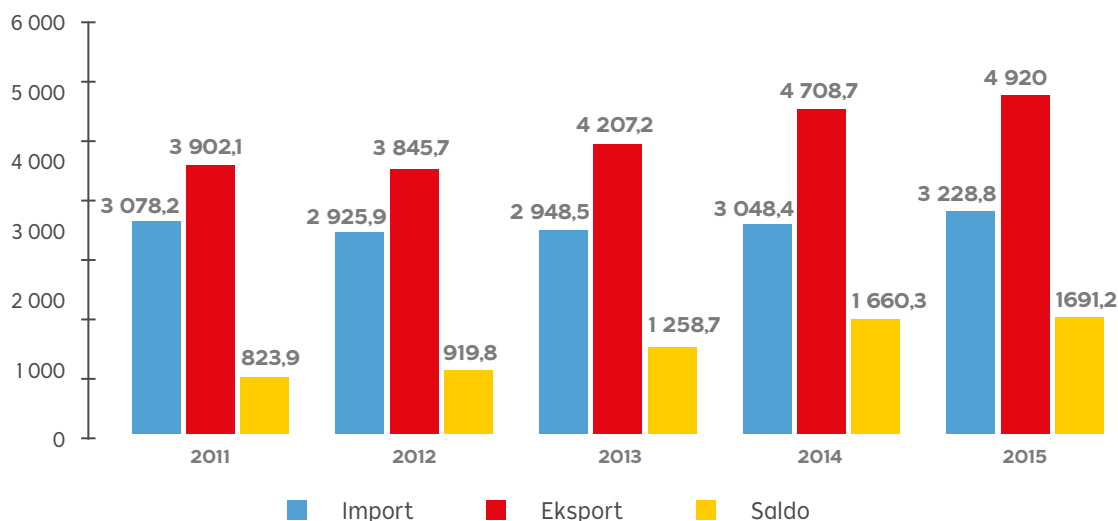
W ten sposób możemy wspólnie zapewnić stały wzrost gospodarczy, teraz i w przyszłości.

Inga Eriksson Fogh
Ambasador Szwecji w Polsce

Szwecja

Według danych za 2014 rok, Szwecja zajmowała 8. pozycję jako partner eksportowy Polski i 14. pozycję jako partner w imporcie.

Polskie obroty towarowe ze Szwecją w ostatnich latach charakteryzowały się bardzo dynamicznym wzrostem, a wstępne dane za 2015 rok wskazują na bardzo dobre wyniki w handlu i na wolumen wzajemnych obrotów o wartości po raz pierwszy przekraczający 8 mld EUR. Po spadku obrotów w roku 2009 udało się przywrócić dynamikę w handlu i w ciągu ostatnich 3 lat relacje gospodarcze ze Szwecją pozostają na bardzo dobrym poziomie, stopniowo powiększa się także nadwyżka handlowa Polski. Warto odnotować, że udział Polski w obrotach Szwecji jest również istotny - w 2014 roku Polska znajdowała się na 11 miejscu zarówno wśród odbiorców szwedzkich towarów, jak i wśród krajów eksportujących na rynek szwedzki⁶.

Wykres 13. Wymiana handlowa ze Szwecją na przestrzeni ostatnich 5 lat, mln EUR (GUS). Dane za 2015 rok są danymi wstępnymi.

W polskim handlu ze Szwecją znaczącą pozycję mają wyroby przemysłu elektromaszynowego (43,3% eksportu i 33% importu). W 2015 roku udział tych produktów w imporcie dodatkowo wzrósł o 5%. Duży udział w eksporcie mają także wyroby przemysłu chemicznego, produkty mineralne oraz wyroby metalurgiczne. Ważną grupę towarów eksportowanych do Szwecji stanowią meble i wyroby z drewna, a w dalszej kolejności także artykuły rolno-spożywcze.

⁶ Ministerstwo Rozwoju, Szwecja - informacja o stosunkach gospodarczych z Polską, 2016.

43,3%wyroby przemysłu
elektromaszynowego**8,7%**

wyroby metalurgiczne

9,9%wyroby przemysłu
chemicznego**7,6%**

artykuły rolno-spożywcze

8,7%

produkty mineralne

Rys. 9. Najważniejsze grupy produktów polskiego eksportu do Szwecji (2014) (GUS).

Struktura towarów importowanych jest bardzo podobna - wspomniane wyżej wyroby przemysłu elektromaszynowego, wyroby metalurgiczne, przemysł chemiczny, a także przemysł drzewno-papierniczy i artykuły rolno-spożywcze.

33,1%wyroby przemysłu
elektromaszynowego**12,8%**wyroby przemysłu
drzewno-papierniczego**19,8%**

wyroby metalurgiczne

6,8%

artykuły rolno-spożywcze

15,7%

wyroby przemysłu chemicznego

Rys. 10. Najważniejsze grupy produktów polskiego importu ze Szwecji (2014) (GUS).

Wymiana handlowa z Islandią i Państwami Bałtyckimi

Wymiana handlowa Polski z Islandią jest niewielka i charakteryzuje się ujemnym dla Polski saldem. Polska importuje głównie produkty islandzkiego rybołówstwa oraz urządzenia na potrzeby przetwórstwa rybnego. Polski import z Islandii w 2015 roku osiągnął wartość 120,6 mln EUR. W porównaniu z poprzednim rokiem, import wzrósł o około 20 mln EUR natomiast eksport nieznacznie spadł z poziomu 66,4 mln EUR w 2014 do 63,1 mln EUR w 2015.

Łączne obroty handlowe Polski z państwami bałtyckimi są znaczące, zwłaszcza w kategoriach polskiego eksportu do tych krajów, a w szczególności na Litwę (Polska jest trzecim, po Rosji i Niemczech, dostawcą towarów na Litwę)⁷. Wymianie handlowej między Polską a Litwą sprzyja komplementarność gospodarek – polska w dużej mierze oparta jest na przemyśle, podczas gdy litewska ma dobrze rozwinięty sektor usług⁸. W 2014 roku Polska wyeksportowała na Litwę towary o wartości 2,3 mld EUR, natomiast import wyniósł 1,1 mld EUR. Litwa należy do krajów, z którymi Polska ma najwyższą nadwyżkę handlową – przewaga eksportu nad importem sięga 60%⁹. Według wstępnych danych za 2015 rok, polski eksport na Litwę wyniósł ok. 2,5 mld EUR, natomiast import litewskich produktów to 974 mln EUR. Polski eksport na Litwę jest różnorodny, głównie dotyczy wyrobów przemysłu chemicznego i przetwórstwa tworzyw sztucznych, wyrobów przemysłu elektromaszynowego, artykułów rolno-spożywczych oraz produktów mineralnych.

Z Łotwą i Estonią Polska także utrzymuje dodatnie saldo handlowe – w 2015 wyeksportowano na Łotwę towary o wartości 1,4 mld EUR, natomiast do Estonii – o wartości ok. 1 mld EUR. Polski import z Łotwy w 2015 roku osiągnął kwotę rzędu ok. 400 mln EUR, natomiast z Estonii – 160 mln EUR. Są to wartości zbliżone do tych z 2014 roku.

⁷ Ministerstwo Rozwoju, Litwa – informacja o stosunkach gospodarczych z Polską, kwiecień 2016.

⁸ Portal Promocji Eksportu, Litwa <https://lithuania.trade.gov.pl/pl/wymiana-handlowa/1432,Co-kupi%C4%87,-a-co-sprzeda%C4%87.html>

⁹ Ministerstwo Rozwoju, Litwa – informacja o stosunkach gospodarczych z Polską, kwiecień 2016.

W tym roku obchodzimy 25-lecie wznowienia stosunków dyplomatycznych między Litwą a Polską. Cieszymy się z owocnej współpracy dwustronnej w wielu płaszczyznach, również w dziedzinie gospodarczej.

Zauważalna dynamika ekonomiczna naszych krajów wskazuje na pozytywne tendencje. Według danych statystycznych Litwy w roku 2015 Polska już zajmuje drugie miejsce wśród partnerów ekonomicznych pod względem obrotów handlowych (4.85 mld. EUR), pod względem eksportu - trzecie miejsce (2,23 mld. EUR), oraz importu - również trzecie (2,62 mld. EUR).

W porównaniu z 2014 rokiem w roku 2015 eksport litewski do Polski wzrósł o 10,4%, a import o 5,1%. Udział eksportu Litwy na rynku polskim odnotowuje duży wzrost. Przyczyn tej eskalacji należy dopatrywać się w konsekwentnym i długotrwałym wzroście jakości i konkurencyjności cenowej litewskiej produkcji. Litwa najwięcej eksportuje produktów mineralnych, plastyku i wyrobów z tworzyw sztucznych, produktów spożywczych, maszyn i urządzeń elektrycznych oraz produktów chemicznych. Nagły wzrost marży w sektorze przetwórstwa ropy naftowej przyczynił się do zwiększenia mocy przerobowych i obrotów sprzedaży litewskiego przemysłu naftowego. Oczekuje się, że eksport wyrobów mineralnych utrzyma wysoką pozycję również w najbliższych miesiącach.

Sytuacja gospodarcza na Litwie i w Polsce może być korzystnym czynnikiem do zintensyfikowania współpracy w sferze inwestycji bilateralnych. W 2015 r. wolumen inwestycji polskich na Litwie wyniósł 708.6 mln EUR (5. pozycja pod względem bezpośrednich inwestycji zagranicznych na Litwie). Podobnie jak w ubiegłym roku, największe nakłady odnotowano w dziedzinie produktów naftowych i przetwórstwa ropy naftowej (PKN Orlen, Grupa Lotos), handlu hurtowego i detalicznego, w sektorze finansowym i ubezpieczeniowym (PZU), w działalności zawodowej, naukowej i technicznej oraz na rynku informatycznym i komunikacyjnym.

W 2015 r. inwestycje litewskie w Polsce osiągnęły wartość 298.9 mln. EUR. Największa pula inwestycji dotyczyła sektorów produkcyjnych i budowlanych, handlu hurtowego i detalicznego, jak również dziedzin informatycznej i łączności, finansowej i ubezpieczeniowej.

Chciałbym wyrazić satysfakcję z faktu, że Litwa i Polska tworzą wiarygodne, konkurencyjne i zrównoważone projekty w dziedzinach bezpieczeństwa energetycznego i transportu. Współpraca w kontekście strategicznych projektów dowodzi na to, że Litwa i Polska są zdolne do osiągania celów strategicznych nawet w najbardziej niekorzystnych warunkach i pod presją czasu.

Nie kryję zadowolenia, że w 2015 r. Litwa z powodzeniem dokonała otwarcia dwóch łączy energetycznych o znaczeniu strategicznym - „LitPol Link” z Polską i „NordBalt” ze Szwecją. Skuteczna współpraca z partnerami z Polski i Szwecji stanowiła jeden z głównych elementów sukcesu. Może to posłużyć jako doskonały przykład dla innych państw regionu.

Zarówno „LitPol Link”, jak i „NordBalt” pozwoliły spełnić jeden z celów unijnej polityki bezpieczeństwa energetycznego – wyeliminować wyspy energetyczne w rejonie Morza Bałtyckiego poprzez włączenie Krajów Bałtyckich w rynek i systemy energetyczne UE. Most energetyczny „LitPol Link” łączący sieci energetyczne Litwy i Polski jest ważnym etapem w drodze do odstąpienia przez Litwę i pozostałe Państwa Bałtyckie od kontrolowanego przez Rosję posowieckiego systemu energetycznego oraz synchronizacji z infrastrukturą energetyczną Europy Kontynentalnej. Wsparcie Polski w tym zakresie jest niezwykle istotne.

Połączenie gazowe Litwa-Polska (GIPL) jest kolejnym strategicznym projektem infrastrukturalnym w zakresie bezpieczeństwa energetycznego, zapewniającym dywersyfikację dostaw gazu do Litwy i pozwalającym na integrację Krajów Bałtyckich z gazowym rynkiem EU. Projekt przyczynia się do dwóch głównych zadań UE – utworzenia zintegrowanego rynku UE i wyeliminowania wysp energetycznych.

Bardzo się cieszę z efektywnej współpracy Litwy i Polski w sektorze transportowym w kontekście kluczowego dla Europy projektu „Rail Baltica” oraz drogi ekspresowej „Via Baltica”. Mam nadzieję, że owe projekty, tak ważne z punktu widzenia rozwoju całego regionu bałtycko-skandynawskiego, uda się zrealizować do 2020 roku.

Šarūnas Adomavičius
Ambasador Republiki Litewskiej w Rzeczypospolitej Polskiej

Łotwa ma ścisłą i owocną współpracę z Polską - naszym przyjacielem, naszym sojusznikiem i geograficznie bliskim sąsiadem. O tym świadczy wysoka dynamika stosunków na szczeblu politycznym. Zainteresowanie firm łotewskich polskim rynkiem również systematycznie rośnie.

Polska jest jednym z najważniejszych partnerów handlowych Łotwy w regionie Morza Bałtyckiego. Według danych na koniec 2015 roku 6% całego eksportu (o wartości 623,33 M EUR) z Łotwy było skierowane do Polski, co stawia Polskę na 5. miejscu partnerów eksportowych Łotwy. Ważniejszymi obszarami eksportu są narzędzia elektryczne (17,25%), produkty mineralne (15,83%), wyroby metalowe (15,04%). Cieszymy się bardzo z tego, że coraz częściej w sklepach polskich można spotkać produkty z Łotwy. Zauważyliśmy coraz większe zainteresowanie rynkiem polskim producentów żywności z Łotwy. W tym roku na targach World Food Warsaw łotewska produkcja była zaprezentowana aż na dziesięciu stanowiskach łotewskich producentów. Jest to nowy rekord aktywności łotewskich przedsiębiorców na podobnych targach w Polsce.

Import z Polski na Łotwę stanowi 11,08% całego importu, co umieszcza Polskę na 3. miejscu listy krajów importujących na Łotwę (całkowita wartość importu z Polski stanowi 1,39 BEUR). Główne branże importowe to urządzenia elektryczne (24,55%), wyroby chemiczne (8,94%) oraz wyroby plastikowe (7,2%).

Całkowity bilans polskich bezpośrednich inwestycji na Łotwie w 2015 roku to 43,73 M EUR. Najwięksi inwestorzy polscy na Łotwie to firma ubezpieczeniowa PZU S.A., Arctic Navigations, zajmujący się działalnością przedsiębiorstw holdingowych, Vienna Insurance Group Polska (ubezpieczenia) i inne. Natomiast całkowita kwota inwestycji łotewskich w Polsce w roku 2015 wynosiła 14,27 M EUR.

Cieszymy się ze stałego wzrostu odwiedzających z Polski. W 2015 roku ilość turystów z Polski przekroczyła granicę 40 000. Coraz więcej gości z Polski zostaje w naszym kraju dłużej niż jeden dzień. Prawdopodobnie do wzrostu tego zainteresowania przyczyniła się aktywna działalność Ambasady Łotwy w Warszawie oraz innych partnerów z Łotwy w kierunku popularyzacji możliwości turystycznych Łotwy. Planowana jest dalsza kontynuacja promocji swojego kraju pod względem turystycznym.

Niezmiernie ważnym aspektem dla Łotwy i całego regionu są wspólne działania w ważnych projektach infrastrukturalnych i energetycznych. Cieszymy się z zakończenia projektu LitPolLink, polsko-łotewskiego połączenia energetycznego, które wzmacnia bezpieczeństwo energetyczne naszych krajów. Ten projekt, jak również ważne projekty infrastrukturalne Via Baltica i Rail Baltica, w znacznym stopniu przyczynią się do wzrostu gospodarczego w naszych krajach i pomogą zapewnić długotrwały dobrobyt dla naszych państw.

Jans Kevišs-Petuško
Trzeci Sekretarz ds. Gospodarczych
Ambasada Republiki Łotewskiej

Polska jest najważniejszym partnerem handlowym Estonii w Europie Środkowej. Pod względem obrotu, który osiągnął 319 milionów euro w pierwszym kwartale tego roku, Polska awansowała na 6. miejsce, wyprzedzając Rosję.

W 2015 roku obrót handlowy pomiędzy Polską i Estonią wyniósł 1,23 miliarda euro, co stanowiło około 5% całkowitego wolumenu handlu Estonii. Estoński eksport do Polski stanowił 264 miliony euro, import zaś 963 miliony euro. Bilans handlowy okazał się korzystniejszy dla Polski o 0,7 miliarda euro. Mimo to estoński eksport do Polski w 2015 roku wzrósł o 13,3% w porównaniu do

roku poprzedniego. Polska jest jednym z tych rynków, gdzie estońskie firmy mogłyby eksportować jeszcze więcej.

Główne artykuły eksportowane z Estonii do Polski to maszynaria i sprzęt (41,1%) oraz drewno i produkty drewnopochodne (9,9%). Wśród artykułów importowanych znajdują się przede wszystkim maszynaria i sprzęt (32,2%) oraz produkty chemiczne (13,4%). Największej estońskiej inwestycji w Polsce (31 milionów euro) dokonała Olympic Entertainment Group.

Doskonały przykład dobrej współpracy gospodarczej stanowi estońska decyzja zakupu dwóch promów w polskiej stoczni Remontowa; statki powinny być gotowe przed 1 września i 1 grudnia 2016 roku. Na polskim rynku działają także inne estońskie przedsiębiorstwa: tekstylna firma Wendre, firma z branży IT Navirec, przewoźnik autokarowy LuxExpress, firma inwestycyjna i zajmująca się wymianą walut Tavex oraz grupa działająca na rynku handlu nieruchomościami Legend Management. Niektóre estońskie przedsiębiorstwa, jak np. działająca w branży energetycznej firma Enefit, nadal szukają możliwości wejścia na polski rynek.

Estonia cieszy się w Polsce dobrą sławą kraju stawiającego na technologie informatyczne, który z powodzeniem stosuje je w administracji publicznej. Jednocześnie turystyczne walory Estonii nie są jeszcze rozpowszechnione wśród Polaków, których jedynie 20 000 zdecydowało się odwiedzić Estonię w 2015 roku.

Dialog estońsko-polski cechuje dobre zrozumienie tematu projektów energetycznych, gdyż oba kraje posiadają podobne cele w kwestii bezpieczeństwa energetycznego regionu. W tym kontekście ukończenie terminalu LNG w Świnoujściu w grudniu 2015 roku stanowiło ważne wydarzenie. Umożliwi ono Estonii kupowanie gazu w Świnoujściu, gdy polsko-litewskie połączenie gazowe będzie gotowe i rozpocznie działalność. Sfinalizowanie prac nad polsko-litewskim połączeniem elektroenergetycznym LitPol Link o zdolności przesyłowej 500 MW pod koniec 2015 roku również w znacznym stopniu przyczyniło się do udoskonalenia połączeń energetycznych państw bałtyckich.

Zakładając, że w przyszłości budowa linii Rail Baltica zakończy się powodzeniem, więzi gospodarcze pomiędzy państwami bałtyckimi i Polską ulegną jeszcze dalszej poprawie.

Sven Mäses
Radca ds. Politycznych i Ekonomicznych
Ambasada Estonii

Dodatkowe informacje

Dane zawarte w raporcie dotyczą lat 2003-2014, natomiast w rozdziale na temat wymiany handlowej między Polską i Skandynawią są zawarte także wstępne statystyki GUS za rok 2015.

Ponieważ od 2013 roku informacja o zagranicznych inwestycjach bezpośrednich w Polsce jest przygotowywana przez Narodowy Bank Polski w oparciu o nowe standardy OECD dotyczące sporządzania statystyki inwestycji bezpośrednich, w związku z tym dane za lata 2003-2012 oraz 2013-2014 mogą nie być bezpośrednio porównywalne, dlatego też są analizowane oddzielnie.

W niniejszym raporcie poprzez pojęcie Skandynawia/kraje skandynawskie rozumie się Danię, Finlandię, Norwegię oraz Szwecję. W miejscach, w których zebrano statystyki dotyczące Skandynawii ogółem, są to dane zbiorcze dotyczące tych czterech krajów.

Bibliografia

Publikacje

Główny Urząd Statystyczny, *Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2014r.*, Warszawa 2015

Główny Urząd Statystyczny, *Rocznik statystyczny handlu zagranicznego 2015*, Warszawa 2015

Główny Urząd Statystyczny, *Rocznik statystyczny handlu zagranicznego 2014*, Warszawa 2014

Ministerstwo Gospodarki *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce w 2013r.*, Departament Strategii i Analiz, marzec 2015

Ministerstwo Rozwoju, *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce w 2014r.*, Departament Strategii Rozwoju, marzec 2016

Narodowy Bank Polski, *Polskie i zagraniczne inwestycje bezpośrednie w 2013 r.*, Warszawa 2015

Narodowy Bank Polski, *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce i polskie inwestycje bezpośrednie za granicą w 2014r.*, Warszawa 2015

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych, *Barier w napływie bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski*, grudzień 2015

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych, *List of Major Foreign Investors in Poland*, grudzień 2014

Strony internetowe

Bank Światowy – ranking Doing Business dla Polski <http://www.doingbusiness.org>

Główny Urząd Statystyczny <http://stat.gov.pl/>

Narodowy Bank Polski www.nbp.pl

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych <http://www.paiz.gov.pl>

Portal Promocji Eksportu – Dania <https://denmark.trade.gov.pl>

Portal Promocji Eksportu – Finlandia <https://finland.trade.gov.pl>

Portal Promocji Eksportu – Litwa <https://lithuania.trade.gov.pl>

Portal Promocji Eksportu – Norwegia <https://norway.trade.gov.pl>

Portal Promocji Eksportu – Szwecja <https://sweden.trade.gov.pl>

Światowe Forum Ekonomiczne <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016>

Inne materiały

Dania – informacja o stosunkach gospodarczych z Polską, notatka Ministerstwa Rozwoju, 2016

Finlandia – informacja o stosunkach gospodarczych z Polską, notatka Ministerstwa Rozwoju, 02.2016

Norwegia – informacja o stosunkach gospodarczych z Polską, notatka Ministerstwa Rozwoju, 2015

Szwecja – informacja o stosunkach gospodarczych z Polską, notatka Ministerstwa Rozwoju, 2016

Publikacja:

SKANDYNAWSKO-POLSKA IZBA GOSPODARCZA

02-520 Warszawa

ul. Wiśniowa 40B lok. 9

Tel.: +48 22 849 74 14

Fax: +48 22 646 49 30

e-mail: spcc@spcc.pl

Koordynator projektu:

Sylwia Wojtaszczyk-Ciąćka, SPCC

Autorzy zdjęć:

Okładka, zgodnie z ruchem wskazówek zegara:

Magdalena Jarzyńska, Ewa Rzepa, Tadeusz Karolak, Krzysztof Miegoń.

Strona 2-3: Dagmara Żołnieruk, Łukasz Jabłoński.

Strona 14: Marta Szczerkowska

Copyright by Skandynawsko-Polska Izba Gospodarcza, Warszawa, Polska, 2016

Wszelkie prawa zastrzeżone.

ARPI Group
Outsourcing Solutions

Atlas Copco

DNB

Danske Bank

ELTEL
networks

ERICSSON

GREENCARRIER

Handelsbanken

Kinnarps

onninen

Bank Polski

Radisson
CENTRUM HOTEL, WARSAW

SEB

VOLVO